

Digital kränkning på bloggar

Av: Veronica Strandqvist & Karin Ljungström

LUNDS UNIVERSITET

Socialhögskolan

Kandidatuppsats (SOPA63)

HT 12



Handledare: Anett Schenk

Abstract

Authors: Veronica Strandqvist and Karin Ljungström

Title: Online harassment on blogs

Supervisor: Anett Schenk

Assessor: Elizabeth Martinell Barford

The purpose of this essay was to get a better understanding of online harassment on blogs by investigating how the readers see themselves and the people that they meet on blogs. The aim was to discover what kind of factors increased the risk of being harassed online, on blogs. The study was based on a web-survey, which was posted on three blogs, and answered by 218 respondents.

The main outcome of this study was that age and in what way the respondents saw their relationship, between themselves and the people they meet on blogs, had a connection with if they felt harassed or not. The older compared to the younger readers might not be familiar to the short communication used on blogs and thereby not able to “read” the norms created on a blog. Thus making it easier to misunderstand what was written and use communication in a way that could be misinterpreted as online harassment. The study also suggests that if you see people you meet on blogs as strangers it is easier to communicate in a harsh way, which could be interpreted as online harassment. If you see the person as a friend it is more likely that you use a nicer way to communicate. Furthermore the study implies that there are different kind of temperaments on blogs, a harsh mood on blogs would increase the risk of online harassment.

Keywords: Online harassment, blogs

Innehållsförteckning

1. Inledning	6
1.1 Problemformulering	6
1.2 Syfte	7
1.3 Frågeställningar och hypoteser	7
2. Definition & lagtext	8
2.1 Definition	8
2.2 Vad säger lagen?	9
3. Tidigare forskning	10
3.1 Inledande problematik	10
3.2 Svensk forskning	10
3.3 Internationell forskning	11
4. Teoretiska utgångspunkter	13
4.1 Socialpsykologiskt perspektiv.....	13
4.1.1 Människan och samhället	13
4.1.2 Erving Goffman	14
4.1.3 Persson - Goffmans idéer applicerat på Internet kommunikation.....	15
5. Metod	15
5.1 Metodval.....	15
5.2 Urval	16
5.3 Datainsamling	16
5.3.1 Enkätkonstruktion	17
5.3.2 Distribution	17
5.3.3 Bortfallsanalys.....	18
5.3.4 Kodning/Analys.....	18
5.4 Validitet & reliabilitet.....	19
5.4.1 Validitet.....	19
5.4.2 Reliabilitet.....	19
5.5 Förtjänster & begränsningar	20
5.6 Arbetsfördelning	21
5.7 Etiska överväganden.....	21
6. Resultat av enkäten	22
6.1 Urvalsgrupp	23

6.2 Digital kränkning- hur ser den ut på bloggar	25
6.3 Kön- och generationsskillnader.....	27
6.4 Något mer att tillägga?.....	32
6.5 Signifikans	33
7. Resultat och Analys- ett socialpsykologiskt perspektiv.....	33
7.1 Åldern som en faktor	34
7.2 Kön, som en faktor.....	36
7.3 Bloggens stämning.....	37
7.4 Intention att använda digital kränkning på bloggar	38
7.4.1 Att ta med sig frontstage till backstage	39
7.5 Hur bekantskap påverkar digital kränkning	40
8. Avslutande diskussion.....	40
9. Referenslista	43
10. Bilagor	46
10.1 Bilaga 1.....	46
10.2 Bilaga 2.....	48

Från Amanda Schulmans blogg (2012). Ett citat hämtat från hennes inlägg där hon utvärderade hur det var att inte ha ett kommentarsfält längre.

"Det är så oerhört skönt att inte bli bedömd hela tiden. Jag kan göra vad jag vill och skriva vad jag vill utan att någon kan nå mig. Jag har inte riktigt vant mig än utan tänker mycket på vad jag ska lägga ut och inte. Igår tog jag en bild på chips och dipp och tänkte först att jag inte orkade lägga ut bilden för att jag vet att det kommer kommentarer om att jag kommer att få cancer av dipp, chips är väl dåligt när man ammar eller nåt och läsk ska vi inte tala om. Det kommer väl garanterat ge min bebis diabetes. Så otroligt hemskt att jag hela tiden reflekterar över vad andra ska tycka om allt jag gör."

Från bloggen [Kenzas.se](http://kenzas.se) (2008): *"Fortsätt att säga vad ni tycker, jag tycker att det är jättebra! Men håll gärna de kränkande orden utanför. Det här har jag sagt förut men jag kan säga det igen.... Jag har aldrig bett om att vara en förebild, men ska någon se mig som en förebild så hoppas jag att denna person ser upp till mig för att jag är en stark & glad tjej trots det svåra jag har gått igenom. Och gillar ni inte mig, min blogg eller det jag gör så kan ni låta bli att klicka in här. Svårare än så är det inte! =)".*

1. Inledning

1.1 Problemformulering

I Sverige har 94 % av befolkningen tillgång till Internet enligt SCBs (statistiska centralbyrån) undersökning från 2012. Genom Internet kan man kommunicera med andra runt omkring sig på ett snabbt och direkt sätt. Den digitala världen som Internet utgör är världsomfattande och man bör vara medveten om de negativa aspekterna som den växande tekniken medför. I samband med den lätta tillgången till Internet skapas det nya sociala problem, ett av dessa fenomen som uppstått är digital kränkning (Kowalski, Limber & Agatston 2008). Ett just nu aktuellt ämne är en applikation vid namn *Instagram*, som man kan nå genom nätet och ladda ner i sin mobiltelefon. Detta är en applikation som några ungdomar i bland annat Göteborg har missbrukat genom att de har skapat ett anonymt konto där de publicerat bilder på andra ungdomar som de sedan har skrivit kränkande kommentarer om. Detta har skett på flera skolor i Göteborg och sätter dagens lagstiftning om kränkning, som sker inom det digitala, på prov (Sydsvenskan 2012).

När man kommunicerar med andra via Internet uppstår en möjlighet till anonymitet där man kan uttrycka åsikter och känslor utan att behöva stå för dem personligen. Därmed kan man skriva negativa kommentarer i form av kränkningar på Internet och slipper på så sätt undan de direkta konsekvenserna. Den snabba och kortfattade kommunikationen som används kan dessutom leda till att man av misstag eller slarv kan kränka andra utan att kommenteraren hade till syfte att göra detta. Man kan inte styra hur mottagaren uppfattar det man skriver och det blir ännu svårare att förmedla rätt budskap när man inte har tillgång till kroppsspråk så som ett leende, harklande eller handgester i det digitala rummet. Det är helt enkelt en annan typ av kommunikation som inte ter sig likadant i jämförelse med den överföring som sker när man kommunicerar öga mot öga med någon (Guldbrandsen & Just 2011).

Ett verktyg som har blivit allt vanligare att använda sig av för att kunna kommunicera över nätet är bloggar. I en blogg kan bloggare berätta om privata detaljer för allmänheten som sedan är i princip fria att kommentera. I Sverige finns det idag 119 953 bloggar som privatpersoner kan kommunicera genom och den populäraste bloggen, kenzas.se har ett läsarfölje på 1 063 827 besökare per vecka (Bloggportalen 2012). Bloggar har alltså blivit en plattform där man kan prata med varandra, vilket i sin tur har lett till att det även där råder

liknande kommunikationsproblemen som på resterande Internet (Kowalski, Limber & Agatston 2008).

2008 publicerade Datainspektionen en studie som undersökte den kränkning som sker på Internet. Det var 520 personer som deltog i åldrarna 14-18 år och det var hälften av dessa som antingen hade skrivit något otrevligt eller ljugit på nätet, vilket visar att det råder någon form av kränkningar på nätet. Enligt Personuppgiftslagen (SFS 1998:204) som bland annat behandlar ärenden av kränkande typ finns ett undantag som kan öppna upp för en viss typ av kränkningar på nätet. Detta undantag innebär att lagen inte gäller om det som publiceras har ett journalistiskt ändamål (Datainspektionen 2012). I Datainspektionens årsrapport (2012) förklarar de att privatpersoner med bloggar kan skriva saker som har ett "journalistiskt" ändamål, att de vill informera och kritisera, och detta kan då inte kategoriseras som kränkande även om det skulle uppfattas så av blogggläsare. Ifall denna gräns är otydlig blir det svårt att se om en digital kränkning är en kränkning eller om det är kränkning som gömmer sig bakom ett journalistiskt motiv och då inte kan ses som ett brott.

Nätet skapar som sagt en slags barriär mellan människor, en anonymitet som inte finns om man står framför varandra. Det blir en annan typ av kommunikation i det digitala rummet som är snabb och kortfattad. Tillsammans med det blandas det kränkningar och en lag med kryphål. Vi vill med vår uppsats undersöka den digitala kränkningen som förekommer på bloggar. För att kunna förstå varför och hur den kränkande kommunikationen kan uppstå på bloggar kommer vi att använda oss av ett socialpsykologiskt perspektiv.

1.2 Syfte

Vi ämnar att undersöka omfattningen av digital kränkning på bloggar. Vi kommer att utgå ifrån ett socialpsykologiskt perspektiv för att kunna förstå hur och varför digital kränkning uppstår på bloggar.

1.3 Frågeställningar och hypoteser

- Vilka faktorer ökar risken för kränkningar på bloggar utifrån ett socialpsykologiskt perspektiv?
- Vilka faktorer minskar risken för kränkningar på bloggar utifrån ett socialpsykologiskt perspektiv?

Hypotes 1; Hur man uppfattar samtalstonen och betar sig på bloggar är en

generationsfråga.

Vi förväntar oss en skillnad på hur yngre och äldre uppfattar samtalstonen på bloggar. Den yngre generationen är uppväxt med Internet och mobiltelefon, de kan denna typ av kommunikation medan det är nytt för de äldre som inte alltid har kommunicerat på detta sätt. Denna ovana kan leda till att de äldre tolkar kommunikationen annorlunda och därför upplever samtalstonen på ett annat sätt.

Hypotes 2; Den relation man uppfattar sig ha till dem man träffar på bloggar påverkar hur man sedan beter sig gentemot dem.

Ifall man uppfattar dem man träffar på bloggar som främlingar eller vänner gör en skillnad för hur ens beteende uppfattas. Ifall de ses som främlingar har man lättare till att använda sig av en hårdare samtalston än om de är vänner och inspirationskällor.

Hypotes 3; Bloggar har olika stämningar och samtalston.

Vi förväntar oss att beroende på vilken blogg man besöker finns det olika stämningar och samtalstoner och därmed är även risken för kränkning olika beroende på bloggen.

2. Definition & lagtext

2.1 Definition

Digital kränkning (online harassment): Vi kommer användas oss av begreppet digital kränkning, det är ett begrepp som är översatt från engelskans *online harassment*. Det finns inget svenskt begrepp som används generellt för att förklara den typ av kränkning som sker på Internet. Utifrån den svenska litteratur vi har tagit del av har vi kommit i kontakt med begreppet digital kränkning och vi har därför valt att utgå från det i vår uppsats (Pantic & Sjöström 2007). Digital kränkning är ett begrepp som kräver en definition för att man ska kunna särskilja kränkning från mobbning tydligare. Skillnaderna begreppen emellan kan vara svårtolkade. Något som återfinns i alla typer av kränkningar är att de strider mot principen om alla människors lika värde (Skolverket 2012). Hindaju och Patchin (2008) forskar inom digital mobbning och de definierar skillnaden mellan kränkning och mobbning med att kränkning är när handlingen har straffrättsliga konsekvenser samt att man känner sig utsatt för fara.

Datainspektion har öppnat en ny hemsida, *kränkt.se* (2012), som enbart behandlar frågor om kränkning som sker över Internet. På denna sida ger de exempel på vad som anses som kränkning och det är då bland annat om någon annan har lagt upp privata uppgifter eller en bild som personen det rör sig om känner sig kränkt av. De bidrar till att det är svårt att generalisera vad som är kränkning, man måste helt enkelt bedöma utifrån varje enskilt fall (Kränkt.se 2012).

2.2 Vad säger lagen?

Två viktiga lagar som står till grund för vad som uppfattas som kränkning i vårt arbete är 2 kap. 3 § och 5 kap. 6 § skadeståndslagen (SFS 1972:207) och personuppgiftslagen (SFS 1998:204).

2 kap.3§ och 5kap. 6§ i skadeståndslagen (SFS 1972:207): För att det ska räknas som kränkning krävs det att personens integritet blir attackerad. Det är en situation där personen känner sig attackerad av sin frihet, frid eller ära. Det är viktigt att personen det rör sig om inte har bjudit in för en kränkning, ett exempel som de ger i lagen är om man går frivilligt in i ett slagsmål och är delaktig i det. Det går då inte senare att påstå att man har blivit kränkt men det finns såklart undantag i dessa fall också. När man bedömer en kränkning ska man ta hänsyn till det som står i 5 kap. 6§ skadeståndslagen (SFS 1972:207). Där listar man fem punkter; att handlandet har varit förnedrande, att man har känt en fara för sitt liv eller hälsa, att det skulle ha till syfte att väcka uppmärksamhet för allmänhet, om man har missbrukat ett förtroende eller en beroendeställning och om det är mot en person som redan har det svårt att värna om sin personliga integritet. Det anses som grövre kränkning om det är sexuella/vålds-anmärkningar eller om kränkningen upprepas.

Personuppgiftslagen (SFS 1998:204): För att sammanfatta vad personuppgiftslagen säger om att publicera text eller bild på Internet om någon annan så är det tillåtet så länge det inte kränker någon. Man får inte publicera känsliga personuppgifter om inte person har godkänt det, så som uppgifter som berör religion, etnicitet, hälsa, sexualitet och medlemskap i fackförening. Det finns dock ett undantag i § 7 som handlar om att det inte anses som en kränkning om utlämning av personuppgifter har ett journalistiskt ändamål eller konstnärligt/litterärt skapande.

3. Tidigare forskning

3.1 Inledande problematik

Forskning om kränkning som sker på Internet är inte lika utvecklad som forskning om kränkning öga mot öga. Internet och de sociala komplikationer det för med sig är ett relativt nytt fenomen och därför finns det inte mycket forskning inom området. Ett annat problem vi har träffat på i vårt letande av tidigare forskning är att det material som finns om mobbning och kränkning mest handlar om barn och ungdomar. Det skapar svårigheter då vi på grund av etiska skäl valt att undersöka gruppen 16 år och uppåt. Vi har dessutom inte lyckats hitta någon forskning eller litteratur, internationell eller svensk, om den kränkning som råder på bloggar och de problem det kan skapa. Ifall Internet anses som ett nytt forskningsområde så anses bloggfenomenet som ännu nyare. Detta outforskade kunskapsområde satte oss i en situation där vi fick utgå ifrån det som fanns och försöka applicera det på vårt forskningsområde.

3.2 Svensk forskning

Den senaste årsrapporten från Datainspektionen (2012) tar upp aktuella ämnen för året och ett av dessa är hur kränkning blivit vanligt förekommande på Internet. De pekar ut brister i lagen som gör det svårare för Datainspektion att avgöra vad som är kränkning och vad som är yttrandefrihet. Det lyfts fram som självklara svårigheter men det ges inget svar på hur det ska kunna lösas utan det är mer som en upplysning om att detta problem finns i Sverige 2012.

Dan Olweus är en etablerad svensk forskare inom området mobbning, hans teorier har en mer skolrelaterad inriktning men hans arbete känns ändå relevant för vårt område. Som tidigare nämnt har den engelska definitionen av digital kränkning en förmåga att glida in på definitionen av digital mobbning. Det går lite hand i hand med varandra fastän de är olika. Trots olikheten är det viktigt att belysa även denna del av definitionen för att förstå sammanhanget och för att få en bättre förståelse av mobbning/kränkning. Dan Olweus (2012) tittar på den digitala mobbningen i sin diskussionsartikel, *Cyberbullying, an overrated phenomenon?* Han påpekar att media har förstorat upp utbredningen av den digitala mobbningen och att det finns väldigt lite vetenskapligt material som visar att den digitala mobbningen är stor i dagens samhälle. I hans undersökning kom han fram till att den digitala mobbningen egentligen inte alls är vanligt förekommande och att den inte har ökat med tiden. Hans material ger oss en avbild av hur den digitala mobbningen faktiskt ser ut i nuläget.

Vi har även använt oss av en c-uppsats, *Mobbning och kränkning på internet och i verkliga livet* (Pantic & Sjöström 2007) som stöd. I denna uppsats belyser de hur digital mobbning och kränkning som sker på Internet är ett växande problem. Pantic och Sjöström (2007) försöker precis som vi applicera ett socialpsykologiskt perspektiv på det material de samlat in. De tittar på Goffmans dramaturgiska perspektiv som handlar om hur man skapar identiteter, ett jag, och att man med detta *jag* sedan ställer sig på en scen och uppträder för andra. Det behövs en interaktion med åhörarna, andra som deltar i "scenuppvisningen" för att kunna sluta cirkeln av denna teatershow. Pantic och Sjöström (2007) visar hur det fungerar på ett liknande sätt även på Internet, att personer uppträder och att även de har sina åhörare i form av läsare. Deras applicering är intressant då de studerat ett liknande problematik som vi, hur kommunikationen på internet kan förstås.

3.3 Internationell forskning

I boken *Cyberbullying* (Kowalski, Limber & Agatston, 2008) tar författarna kort upp om hur bloggning blivit allt mer populärt. De påpekar att bloggar kan användas positivt men att det också är ett forum där man kan mobba, sprida falska rykten och hota. Denna bok visar på att man år 2008 har sett att bloggar växer och därmed även de sociala problemen som följer med denna teknik. Det uppmärksammas dock kortfattat och det hade därför varit intressant om de hade grävt djupare för att diskutera konsekvenserna av detta nya fenomen.

I en undersökning gjord av Lindsay och Krysik (2011) tittar man på den digitala kränkning som sker bland universitetsstudenter. I artikeln tar de upp svårigheten för forskare när det kommer till att undersöka digitala kränkningar då det inte finns en gemensam definition av problemet. Genom att det inte finns en universell definition blir det svårt att jämföra och använda andras arbeten och därmed gå framåt i forskningen. Det är även något de påpekar i en undersökning gjord av Law, Shapka, Hymel, Olson och Waterhouse (2011), att det blir ett hinder när man inte har gemensamt namn för problemet. Några exempel på detta är digital mobbning, online aggression och digital kränkning. Fenomenet benämns på olika vis men syftar på samma problematik.

Bortsett från definitionsfrågan undersöker Lindsay och Krysik (2011) hur utbredd digital kränkning är bland studenter på ett universitet, hur relationen ser ut mellan den som blir kränkt och den som kränker och sambandet mellan hur aktiv man är på sociala forum och utsattheten för kränkning. De resultat de fick fram, efter att ha utgått från en enkätundersökning, var att dubbelt så många hade blivit utsatta för digital kränkning i jämförelse med en liknande undersökning gjord 2004. Det visade sig även att den som är

utsatt för kränkning känner den personen som kränker en. Det är helt enkelt inte vanligast att det är främlingar som betar sig fientligt mot varandra utan snarare personer som man har en personlig relation till. Deras undersökning visade även att ju mer tid en person spenderade på sociala forum desto större var risken att bli utsatt för kränkande behandling. De avslutar sin artikel med att trycka på att det krävs mer forskning på området och påpekar att det gäller att forskningen håller samma tempo som tekniken.

Bloggar är en plattform för kommunikation, vi har därför valt att även titta på tidigare forskning inom det området. En artikel som berör det här är ämnet är en skriven av Gulbrandsen och Just (2011) med titeln; *The collaborative paradigm towards an invitational and participatory concept of online communication*. De diskuterar huruvida den kommunikation som sker genom nätet är en ny typ av kommunikation som kräver nya teorier eller ifall den går att förstå med tidigare teorier. De menar på att man inte kan välja någon av dem utan det bör vara en kombination av dessa. Gulbrandsen och Just (2011) pekar ut fem olika komponenter som utmärker den digitala kommunikationen från det som sker öga mot öga. *Förhandlingsbar och okontrollerbar* är den första punkten och den syftar på hur Internet har blivit så lätt att komma i kontakt med, den finns överallt och har blivit en del av människors liv. Allt på internet går att spara, radera och kopiera och därmed kan den kommunikation som sker på nätet inte kontrolleras av någon. Den andra punkten de berör är *time- space* som handlar om hur kommunikation inte är bunden av tid och om man är online på nätet eller inte. Kommunikationen kan ske även om man inte är aktiv på nätet. Den tredje punkten är *Hypertextual*, som står för hur man kan referera till olika länkar. Att kommunikationstråden inte är linjär utan att man kan hoppa in var som helst och utforska nätverket genom länkar. Det innebär också att man är en aktiv läsare som bestämmer över informationskonsumtionen istället för att bli matad med ett färdigt upplägg som inte går att ändra på. *Hyperpublik* är den fjärde punkten och den handlar om hur allt privat blir offentligt, att man har tillgång till flera forum som tidigare var privata men som nu är allmänna. Det innebär också att folk lämnar uppgifter om sig själv som sedan kan sprida sig över Internet utan att man kan kontrollera det. Den sista punkten Gulbrandsen och Just (2011) använder sig av är *tvåvägs masskommunikation* och den syftar på hur man till exempel kan skriva ett blogginlägg som innehåller privata detaljer, detta läses sedan och kommenteras av några stycken men även om det är få som är aktiva på tråden kan det vara flera tusen som har läst blogginlägget. Det blir därför en masskommunikation även om det kanske inte var menat så. Dessa fem punkter tar upp de centrala byggstenarna i den kommunikation som sker på nätet och det är viktigt att vara medveten om dessa för att kunna förstå bloggfenomenet bättre.

4. Teoretiska utgångspunkter

4.1 Socialpsykologiskt perspektiv

Det socialpsykologiska perspektivets syfte är att förklara mänskligt beteende genom att se till hur individen själv påverkar samt påverkas i de grupper man ingår i, exempelvis samhället, familjen och idrottsföreningen (Nilsson 1996).

Perspektivet ser till hur individens sociala identitet påverkas av relationer i och mellan grupper. Roller inom grupper är särskilt uppmärksammade och hur vi formas utifrån de grupper vi ingår i. Man anser att människans handlande styrs av åtskilliga underlag i vårt medvetande som säger hur man ska uppföra sig som en följd av tidigare erfarenheter. Här är vårt språk viktigt och hur vi använder det i kommunikationen mellan individer och grupper. Hur vi framstår och framställer oss konstruerar en bild av hur vi ser på andra vilket även påverkar hur andra påverkas av en själv, vilket mobbning och kränkning i allra högsta grad är ett exempel på (Payne 2005).

4.1.1 Människan och samhället

Människan är en social varelse och strävar efter att på olika sätt samspela med samhället genom de handlingar som man själv och andra utför (Nilsson 1996). Människan ingår som tidigare nämnt i olika grupper som påverkar henne, man menar att det råder ett beroende mellan människan och det större sociala sammanhanget (ibid). Detta större sammanhang kan likställas med samhället, som i sin tur består av normer och föreställningar som överförs via uppfostran. På så sätt skapas en gemensam världsbild, en gemensam moral samt delade uppfattningar om vad som är riktigt och viktigt. Den enskilda individen påverkar dessa kunskaper och uppfattningar genom att försöka förändra, övertyga och påverka varandra via sociala handlingar. Samhället formar individen som formar samhället som formar individen och så vidare (Carle, Nilsson, Alvaro & Garrido 2006). Samhällets struktur består av ett slags nät som anpassas efter våra handlingar och relationer som i sin tur styr var status och makt ligger i samhället. Detta skapar en förutsägbarhet som gör situationer regelstyrda, exempelvis bestämmer läraren i klassrummet och i normala fall accepteras detta. Detta styr de handlingar och mönster som finns och som styr hur vi beter oss (ibid).

Nilsson (1996) tar vidare upp direkta och indirekta möten, där direkta beskrivs som ansikte mot ansikte och indirekta möten är när personer som möts inte fysiskt befinner sig tillsammans. När det kommer till dessa indirekta möten befinner man sig i en friare position av rollinnehavare och bärare av regler och strukturer än vid det direkta mötet. Detta genom att

man inte löper lika stor risk att bli “upptäckt som falsk” och man kan då utöka sin roll vartefter man önskar. I de olika grupper som finns i samhället intar individen olika roller som fyller olika funktioner för att skapa harmoni och funktionalitet i gruppen. Det är naturligt att gruppen strävar efter ordning och genom de olika rollerna skapar det någon typ av ordning. Ordningen skapas även genom att individerna i gruppen har gemensamma värdegrunder och att gruppen är överens om vilka värden som är viktiga för att hålla gruppen samman (Nilsson 1996). Olikheter inom värdegrunderna leder till att gruppen förändras och kan exempelvis delas upp och att man stöter ut de som inte vill anpassa sig. Rollerna tilldelas genom förväntningar som finns på en viss person på en viss position eller situation. Identitet och personlighet utgör en grund som man sedan “klär på” olika roller. Rollerna innebär en slags social regelbundenhet. En regelbundenhet som sedan leder till förväntningar, för att ge ett exempel, ibland händer det att man förväntar sig ett visst beteende av en person som man tycker har liknande egenskaper som personer man tidigare träffat, då kommer man omedvetet att lägga en viss rollförväntan på individen (Carle m.fl. 2006).

4.1.2 Erving Goffman

Inom detta perspektiv som handlar mycket om grupper och roller spelar självklart Erving Goffmans idéer en central roll. Enligt Goffman (2004) är det en komplicerad process att närma sig någon man inte känner. Goffman framhäver kroppsspråket som en stor del av kommunikationen. Kommunikationen mellan två personer eller fler som ser varandra har en klar fördel genom att man kan läsa av vad de andra ger ut för signaler i form av uttryck, detta är bra för att ska kunna anpassa sig under samtalsgången. Goffman (2004) påpekar i sin teori att människan beter sig på olika sätt beroende på var den är. Dessa platser delas upp i främre region, *frontstage*, och bakre region, *backstage*. I *frontstage* är man mer medveten om hur man framställer sig själv, det är där framträdandet äger rum. Man är då noga med vilka uttryck man sänder och försöker kontrollera det så det ska passa den roll man spelar (ibid). I *frontstage* anpassar man även sitt framträdande efter de normer som finns i sammanhanget, alltså de normer som finns bland publiken (ibid). Manér kallas det när man under sitt framträdande visar hänsyn för den grupp man står inför, det gör man för att man ska efterlämna ett bra intryck på sin publik men även för att inte bli utsatt för en bestraffning. I *backstage* kan personen slappna av, lägga ifrån sin roll och utvärdera sitt framträdande för att se vad som behövs ändras på för att det ska uppskattas bättre av åhörarna. I denna region kan, enligt Goffman (2004), ingen från publiken komma in, den agerande kan känna sig säker där.

4.1.3 Persson - Goffmans idéer applicerat på Internet kommunikation

I artikeln *Front- and backstage in social media* av Anders Persson (2012) utgår författaren från Goffmans teorier om roller. Persson (2012) menar att det är en stor skillnad mellan öga mot öga och kommunikationen som sker via sociala medier så som exempelvis bloggar. Den kommunikationsprocess som Goffman tar upp kan man hoppa över när det kommer till kommunikation på Internet och man kan då direkt starta en diskussion med en främling. Detta i sig medför självklart andra premisser för hur samtalet går till när man helt plötsligt kan diskutera och kommentera saker med personer man inte känner. Persson (2012) menar att man inom Internet har en helt annan möjlighet att spela ut de roller som man även använder sig av i öga mot öga kommunikationen men att man vid det förstnämnda kan ändra sina roller utifrån eget intresse. Det är vidare så att vissa personer på Internet skjuter gränsen för vad som är privat och kan på så sätt både utsätta sig själv och andra för en situation där olika etiska meningar sätts mot varandra (ibid). Det är alltså inte frågan om det är sanning eller inte utan frågan är om man ska dela med det till allmänheten.

Den överföring av uttryck som Goffman tar upp sker till viss del även på Internet genom exempelvis bilder och emotions figurer som visar på känslor och ansiktsuttryck men dessa uttryck är mer begränsade än öga mot öga. Persson (2012) använder även Goffmans frontstage och backstage synsätt på bloggar. Han menar att de sociala medierna binder samman den bakre regionen med den främre regionen, gränserna blir inte lika tydliga, då kommunikationen på bloggar exempelvis kan ske när personen befinner sig i backstage.

5. Metod

5.1 Metodval

Vi har använt oss av en kvantitativ undersökning i form av en enkät studie, se bilaga 2. Valet föll på en surveyundersökning då precis som Bryman (2008) skriver, lämpar sig denna metod när man är ute efter att generalisera sitt resultat, från det stickprov man tar, på hela populationen. Vi valde en enkät för att vi ville nå ut till en större grupp av personer samtidigt som vi hade föreställningen att en webbsurvey skulle ha en positiv påverkan på svarsfrekvensen då det valda urvalet har tillgång till Internet. Genom att använda oss av webben ökades våra chanser till fler svar och en annan fördel var kostnadseffektiviteten. En ytterligare positiv aspekt med en webbsurvey var att det var mindre tidskrävande då vi inte

behövde skicka enkäterna via post och sedan vänta på att få dem tillbaka. Vi gjorde en enkät som fanns under en länk via *Google Drive*, detta benämns som en webbsurvey.

5.2 Urval

Digital kränkning är ett stort område där det är svårt att uppskatta populationen. En stickprovsundersökning är ett bra sätt att få reda på en populations egenskap eller åsikter utan att behöva undersöka hela gruppen. Stickprovets storlek avgörs ofta av vilka resurser man har enligt Bryman (2008). I vårt fall blev det den tilldelade tiden som fick avgöra hur stor vårt stickprov blev men även intresset från de bloggar som blev tillfrågade att delta.

En av avgränsningarna vi gjorde i undersökningen var att bara söka oss till privata bloggar inom Sverige. Vi valde därför bort dem som bloggar för företag. Detta med anledning av att företaget i sig inte är en privatperson och vi vill undersöka den digitala kränkningen som sker mot individer och inte företag. Steg två i vår avgränsning var att välja fyra olika kategorier av alla de svenska privata bloggarna som finns, se under datainsamling. Vi valde ut kategorier där vi bedömde att risken för att personer under 16 år skulle svara på vår enkät var så liten som möjligt, (se etiska överväganden). Det var sedan upp till de bloggarna, som blev tillfrågade, att välja att lägga ut enkäten på sin blogg. Vi använde oss av ett subjektivt, icke-sannolikhetsurval. Vi valde alltså inte ut urvalsgruppen utan vi valde vilka vi skulle erbjuda att hjälpa oss att nå vår tilltänkta urvalsgrupp. Detta genom att först se till deras subjektiva egenskaper för att sedan lägga valet i deras händer att exponera vår enkät för sina blogggläsare. Ett icke sannolikhetsurval är ett urval där enheter eller individer i en population inte är kända och aktivt valda. Det betyder att icke-sannolikhetsurvalet inte möjliggör för alla i populationen att bli utvalda (Bryman 2008).

5.3 Datainsamling

Vi skickade till de 50 populäraste bloggarna inom fyra utvalda kategorierna, vi började från den populäraste och gick efterhand nerför listan. Denna ordning valdes ut med motivation att vi ville ha så många som möjligt som svarade på vår enkät och desto högre upp bloggen var på listan desto fler läsare hade bloggen.

Vi började med en kategori i taget för att se hur intresset var och beroende på hur många som valde att delta utökades utskicket efterhand. Vi började med att skicka till kategorin *Hus och Hem* och sen till *Föräldraskap och barn*. Ingen av bloggarna i de här kategorierna ville lägga upp enkäten dock såg vi att cirka tio stycken svar kom in, vilket betyder att det måste ha varit bloggaren själv som svarade på enkäten. Vi skickade därefter enkäten till *Litteratur och*

skrivande där en blogg valde att delta. Vi fick bara cirka 40 svar och valde därför att fortsätta skicka till nästa kategori, *Samhälle och politik*, där två stora bloggar valde att delta. Efter att enkäten legat uppe en vecka på bloggarna hade vi fått in 218 svar. Vi var nöjda med det här resultatet och kände att det inte skulle bli fler svar, vi valde därför att stänga ner enkäten för att kunna börja analysera resultatet.

5.3.1 Enkätkonstruktion

Vi skrev frågor som skulle kunna vara intressanta för vår senare analys med ett socialpsykologiskt perspektiv. Enkäten bestod mest av attityd- och åsiktsfrågor då det bäst passade in på vårt syfte till att förstå digital kränkning (Trost 2012). Vi hade även med frågor som fångade upp bakgrundsvariabler så som kön och ålder, detta för att kartlägga urvalet men även för att kunna se hur dessa variabler påverkade attityd- och åsiktsfrågorna. Vi hade mestadels icke-öppna frågor med färdiga svarsalternativ för att underlätta kodningen i SPSS samt att det gjorde enkäten snabbare och enklare att svara på. Vi hade dessutom några frågor där ett av svarsalternativen var öppet, så att respondenterna själva fick skriva när de kände att ett svar var svårt att fånga upp med alternativen som fanns. Enkäten innehåller 17 frågor där den avslutas med en öppen fråga där respondenterna kan tillägga fritt, om de tycker någonting saknas, allt för att få respondenterna att känna att det fanns möjlighet att påvisa sin åsikt om ämnet. Av de 17 frågorna var 12 stycken obligatoriska att svara på, respondenterna kunde alltså inte skicka in enkäten förrän de hade svarat på dessa frågor. De fem frågor som inte var obligatoriska var följdfrågor som krävde att man hade svarat ja på föregående fråga. Vi försökte genom arbetet med enkäten att hålla den så kort som möjligt då även det ökar svarsfrekvensen enligt Bryman (2008). När enkäten väl var färdig övervägde vi om vi skulle genomföra en så kallad pilotstudie, alltså ett test av enkäten, men på grund av den korta tiden som fanns tillgodo så valde vi i samråd med vår handledare att skicka ut den direkt.

5.3.2 Distribution

För att komma i kontakt med den tilltänkta urvalsgruppen beslutade vi oss för att tillfråga populära bloggar. Detta genom att utgå från Bloggportalen (2012) som är en webbsida där man kan hitta alla populära Svenska bloggar under kategoriserade listor. Vi skickade ut en förfrågan till bloggarna om de kunde tänka sig att publicera vår enkät på deras blogg. Det gjorde vi genom att använda de mailadresser som fanns på bloggarna. Vi skickade ett brev med en förfrågan (se bilaga 1) samt två typer av länkar som kunde användas vid publiceringen. Ena länken gick till enkäten medan den andra var en kod som kunde bäddas in

i ett blogginlägg så att enkäten kom upp direkt på bloggans sida. Vi gjorde flera utskick utefter responsen vi fick. Vi gjorde sammanlagt fem utskick där de tre första inte gav några svar alls. Sammanlagt skickade vi till 92 bloggare.

5.3.3 Bortfallsanalys

Genom valet av urval blev dessvärre vårt bortfall ganska stort. Vi skickade till totalt 92 utav de 200 bloggar som fanns inom de fyra kategorierna. Inom dessa kategorier valde vi bort de bloggar som inte hade en mail eller kontaktsida som gick att använda för att kontakta dem angående enkäten. Bloggar som också valdes bort var de som skrev på engelska, vi hade inte möjlighet att översätta vår enkät och därför kunde vi inte skicka till dessa bloggar. Detta var en medveten urvalstrategi.

För att komma fram till vårt sammanlagda bortfall på enkäten har vi tagit det genomsnitt av läsare under den veckan som enkäten var "aktiv" på de tre bloggar som valde att delta och sedan tagit bort det antal svar vi fått. Det har lett till att vi har ett bortfall på totalt 16 315, då bloggarnas sammanlagda läsare under en veckas tid, enligt Bloggportalen (2012), var 16 533. Det stora bortfallet är något man kan vänta sig när man använder sig av Internet detta på grund av att det är ett stort "flöde" på populära sidor och de flesta tar sig inte tid att delta. Det kan även vara så att vår enkät efter någon eller några dagar inte längre fanns på bloggans första sida, vilket kan ha påverkat bortfallet genom att man kanske inte läser mer än den första sidan.

Ett internt bortfall är när folk inte svarar på hela enkäten (Kröner & Wahlgren 2005). För att undvika detta hade vi obligatoriska frågor som gjorde att man inte kunde skicka in formuläret förrän alla obligatoriska frågor var besvarade. Det var en inställning man kunde välja på Google Docs. Detta ledde till att vi inte hade ett internt bortfall

5.3.4 Kodning/Analys

Vidare har vi bearbetat vårt insamlade material genom att använda statistikprogrammet SPSS version 20. Vi valde SPSS eftersom vi hade ett behov av ett program som kunde utföra omfattande statistiska analyser. SPSS är det vanligaste statistikprogrammet på svenska universitet samtidigt som vi känner till detta genom utbildningen (Kröner & Wahlgren 2005).

När vi hade samlat in vårt material i *Google Docs* flyttade vi över vår data till ett Excel dokumentet. Vi fick sedan för hand koda in materialet till statistikprogrammet. Vi tog hjälp av boken *SPSS- steg för steg* (Wahlgren 2008) för att få mer kunskap kring hur vi skulle koda in

materialet i programmet. I SPSS gjorde vi sedan univariata analyser mellan olika variabler och bivariata analyser för att visa resultatet från åsiktsfrågor (Bryman, 2008).

Socialpsykologiska teorin har legat till grund för vår analys, detta för att vi skulle kunna förstå varför kränkning uppstår på bloggar. Det socialpsykologiska perspektivet, med en fördjupning i ett interaktionssynsätt, riktar sig främst mot den kvalitativa forskningen. Trots detta har vi valt att tillämpa det här teoretiska perspektivet då vi finner det intressant och applicerbart på just kränkning på bloggar.

5.4 Validitet & reliabilitet

5.4.1 Validitet

Med validiteten avgör man om man mäter det man är menat att mäta (Bryman 2008). Enkäten har utformats med vår handledare för att utformandet av frågorna skulle ha så lite tolkningsfel som möjligt. Förarbetet man lägger ner på en enkät spelar en avgörande roll för huruvida validiteten kommer stämma överens med syftet (ibid). Vi lade därför ner mycket tid innan vi skickade iväg enkäten.

Vi är medvetna om att cirka 10 stycken bloggare har svarat på enkäten utan att lägga upp den. Vår undersökning är ämnad att undersöka bloggläsarens uppfattning om samtalstonen/kränkning och inte bloggaren. Dock anser vi inte att det inte är ett problem då en stor del av dem som bloggar läser även andra bloggar och blir därför bloggläsare.

5.4.2 Reliabilitet

Reliabilitet handlar om hur tillförlitligt ett resultat är utifrån att vi skulle kunna göra om samma undersökning en gång till och få ett liknande resultat (Körner & Wahlgren 2005). Vi hade i vår enkät samma frågor till alla och den har inte ändrats efter att den skickats ut, detta för att hålla en så hög standardisering som möjligt och förhoppningsvis få ett reliabelt resultat (Troost 2012 & Bryman 2008). Vi är medvetna om att Internet och personerna som rör sig i detta forum ständigt är i rörelse och att det därför kan vara svårt att få samma svar även om man skulle använda sig av samma frågor. Det blir även svårt med reliabiliteten då vi inte kunde styra vilka bloggar som valde att delta, vilket är ett dilemma när man använder sig av Internet som fält. Men när man använder sig av ett socialpsykologiskt perspektiv behöver man emellertid inte ta lika mycket hänsyn till bakgrundsvariablerna så som den sociala ställningen

och var i Sverige man bor.

Vi är även medvetna att valet att begränsa genom de fyra kategorierna kan minska reliabiliteten, för om man skulle byta kategori kan man få olika resultat då stämningar på bloggar kan variera beroende på teman.

5.5 Förtjänster & begränsningar

När man som vi är intresserad av att mäta, för att kunna beskriva varför någonting förekommer eller är på ett visst sätt, är kvantitativ forskningsmetod ett lämpligt val (Bryman 2008). En risk man alltid löper när man väljer att göra en enkät är att man inte kan förtydliga frågorna som vid en intervju och det är därför svårt att veta om respondenterna har uppfattat frågorna så som det är tänkt. Det är vidare inte ovanligt att kvalitativt inriktade forskare anser att kvantitativ metod passar bättre inom naturvetenskapen och inte för att mäta den sociala verkligheten, då man missar spontaniteten som lättare kan fångas upp genom exempelvis en intervju (Bryman 2008). Vi hade kunnat göra en intervju över nätet men då anonymiteten är en påtaglig faktor kan det vara svårt att komma i kontakt med bloggläsare och därför var en enkät att föredra.

Vidare menar Bryman (2008) att det finns många positiva sidor med att använda sig av Internet vid samhällsvetenskaplig forskning för insamling av material, exempelvis så som att långa geografiska avstånd inte spelar någon roll, även om man aldrig ska glömma att tillgången till Internet inte är universell. Det är inget problem i vår undersökning då vårt urval, bloggläsare, har tillgång till internet.

En nackdel med att skicka ut en webbsurvey är att det finns en tendens till lägre svarsfrekvens än vid exempelvis intervjuer och att bortfallet kan öka (Daneback & Månsson 2008). Daneback och Månsson (2008) påpekar även en annan problematik med att använda sig av nätet för att samla in sitt material och det är att en person kan fylla i samma enkät flera gånger om. Vi var medvetna om det här problemet och försökte ställa in vårt enkätverktyg, Google Docs, till att man bara kunde svara en gång men det var inte en funktion som detta gratisverktyg hade. En positiv faktor med denna typ av survey är att vi har kunnat välja att ha frågor som är obligatoriska, så att vi inte behövde tänka på hur vi skulle göra med dem som inte besvarade de nödvändiga frågorna. Detta är en stark fördel med att använda sig av datorn i utförandet av enkäten (Bryman 2008).

Det finns inte bara negativa aspekter med att arbeta med en webbsurvey utan en viktig fördel för vårt arbete var att det var tidsbesparande. Tid är något som var begränsat i vårt arbete och det var därför viktigt att vi valde en metod som var möjlig att genomföra inom vår

tidsram. En webbsurvey är kostnadseffektiv i jämförelse med att distribuera enkäten med post (Daneback & Månsson 2008). En annan förtjänst med valet av vår metod är att vi fick rådatan sorterad till oss vilket gjorde det enkelt att sedan koda i SPSS.

En av begränsningarna i vår undersökning är valet av urval. Vi bestämde oss för att undvika att bloggar med yngre läsare kom med i undersökningen, därför var vi tvungna att välja bort många bloggkategorier. I och med vi valde att strategiskt välja bort bloggar använde vi oss av ett subjektivt icke sannolikhetsurval (Bryman 2008). Vi har alltså valt ut bloggar att samarbeta med för att sedan låta de som svarar vara vår urvalsgrupp, utan att kunna påverka det. Man kan tänka sig att detta har lett till att vi har misslyckats med att fånga populationens åsikter genom att vi valt ut fyra kategorier som fått möjlighet att publicera vår enkät. Men det var ett val vi tog då det helt enkelt inte var praktiskt möjligt att göra ett slumpmässigt urval då det är svårt att i vårt fall avgöra populationens storlek och sammanställa en pålitlig urvalsram.

5.6 Arbetsfördelning

Vi har utgått från vår uppsatsplan som vi skrev tillsammans under SOPA62 för att få en struktur i vårt arbete. Vi har skrivit uppsatsen genom ett gemensamt dokument på *Google Drive*, vilket har gjort att vi har kunnat skriva samtidigt. Enkäten konstruerades även den tillsammans. Veronica har kodat i SPSS samt gjort tabeller och diagram i samråd med Karin. Förutom detta har vi skrivit största delen av arbetet tillsammans och om någon av oss inriktat sig på en viss del har vi sedan redigerat och läst igenom varandras delar för att behålla den röda tråden. Under materialsökandet har vi delat upp artiklar och böcker mellan oss, så att vi att vi har kunnat specialisera oss på olika delar. Vi har sedan markerat det väsentliga i artiklarna och delat med varandra så att vi båda kunde läsa det viktigaste ifrån varandras artiklar. Det har varit ett välfungerande och jämnfördelat samarbete genom hela uppsatsen.

5.7 Etiska överväganden

Vi valde att sätta en åldersgräns på 16 år för att inte behöva inhämta samtycke från vårdnadshavare, vilket hade varit omöjligt i en webbsurvey. Forskningsetiska principer utgår från denna norm och vi har därför valt att även tillämpa detta (Vetenskapsrådet 2012). Vi övervägde hur vi skulle kunna undvika att personer under 16 år skulle delta och en av de åtgärder vi tog var att vi klart och tydligt skrev det i enkäten. Det är tyvärr omöjligt att undvika att deltagare under 16 år deltar och ljuger om sin ålder. För att skydda vår studie från

det valde vi bloggar med teman som kan tänkas ha en äldre målgrupp. Vi valde ut kategorierna *Hus & hem, Skrivande & litteratur, Samhälle & politik* samt *Föräldraskap & barn* med motivation att det är äldre bloggare i dessa kategorier men även för att de har ett generellt budskap som kan locka den äldre målgruppen. Det är dock ingen garanti för att de under 16 år inte deltar men vi såg samtidigt inte så stora motiv till varför man skulle vilja göra detta. Man deltog utan att få någon kompensation vilket hade kunnat öka chanserna för att detta skulle inträffa, då fler generellt lockas till att delta om man får någon ersättning.

Ett annat etiskt övervägande vi har tagit var att inte skriva en kommentar på bloggen med länk till vår enkät. Det hade då indirekt kunnat fungera som marknadsföring till läsare och vi ville inte nå läsarna med enkäten förrän ägaren av bloggen hade godkänt det. Därför behövde vi en mailadress eller en kontaktsida för att deras blogg skulle kunna vara med i utskicket.

Vi har även tagit hänsyn och följt Vetenskapsrådets forskningsetiska principer (2012) och en av deras punkter är *kravet på samtycke*. Detta krav innebär att man måste få samtycke från de som deltar i undersökningen. Ifall deltagaren är under 15 år och ämnet kan anses som känsligt ska man inhämta vårdnadshavarnas samtycke till att deras barn medverkar. Samtyckeskravet är något som stod på enkäten och genom att man valde att svara på frågorna samtyckte man till att delta. För att vi skulle kunna leva upp till *informationskravet* hade vi information på enkäten, innan frågorna, om att deltagandet var frivilligt. De behövde alltså inte svara om de inte ville och det stod tydligt på vår enkät. *Konfidentialitetskravet* är en annan punkt vi behövde uppmärksamma och den innebär att vi inte får avslöja deltagarnas identitet (Vetenskapsrådet 2012). Vi ställde inte sådana frågor att man kunde urskilja vem personer är. Vi kommer endast att använda den information vi fått in till vår uppsats och därmed uppfyller vi *nyttjandekravet* (ibid: 2012).

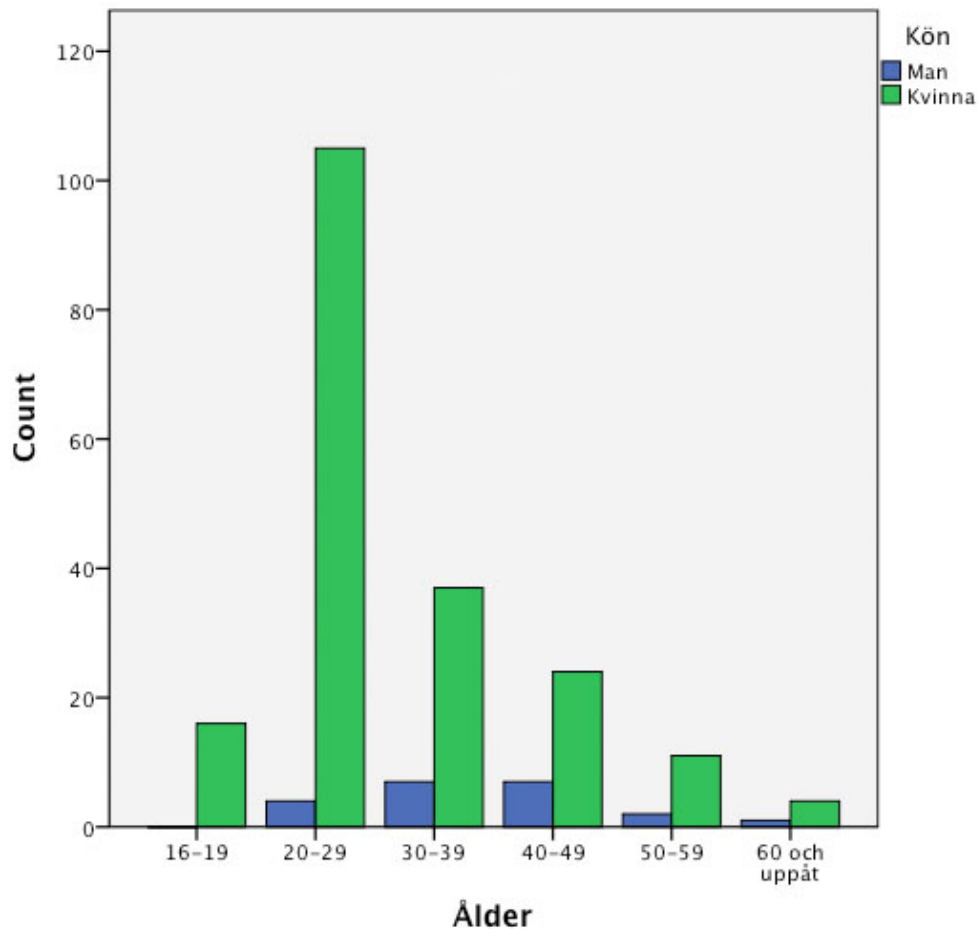
6. Resultat av enkäten

Vi kommer att presentera och beskriva den insamlade datan i form av univariata och bivariata analyser av olika slag (Bryman, 2008). Enkäten, som vi använt för att samla in data, fanns tillgänglig via tre olika bloggar för 16533 bloggläsare under en vecka. Vi fick under denna period in 218 svar vilket gav oss en svarsfrekvens på 1.3 %. I tabellerna och diagrammen motsvarar 100 % alla 218 deltagarna.

6.1 Urvalsgrupp

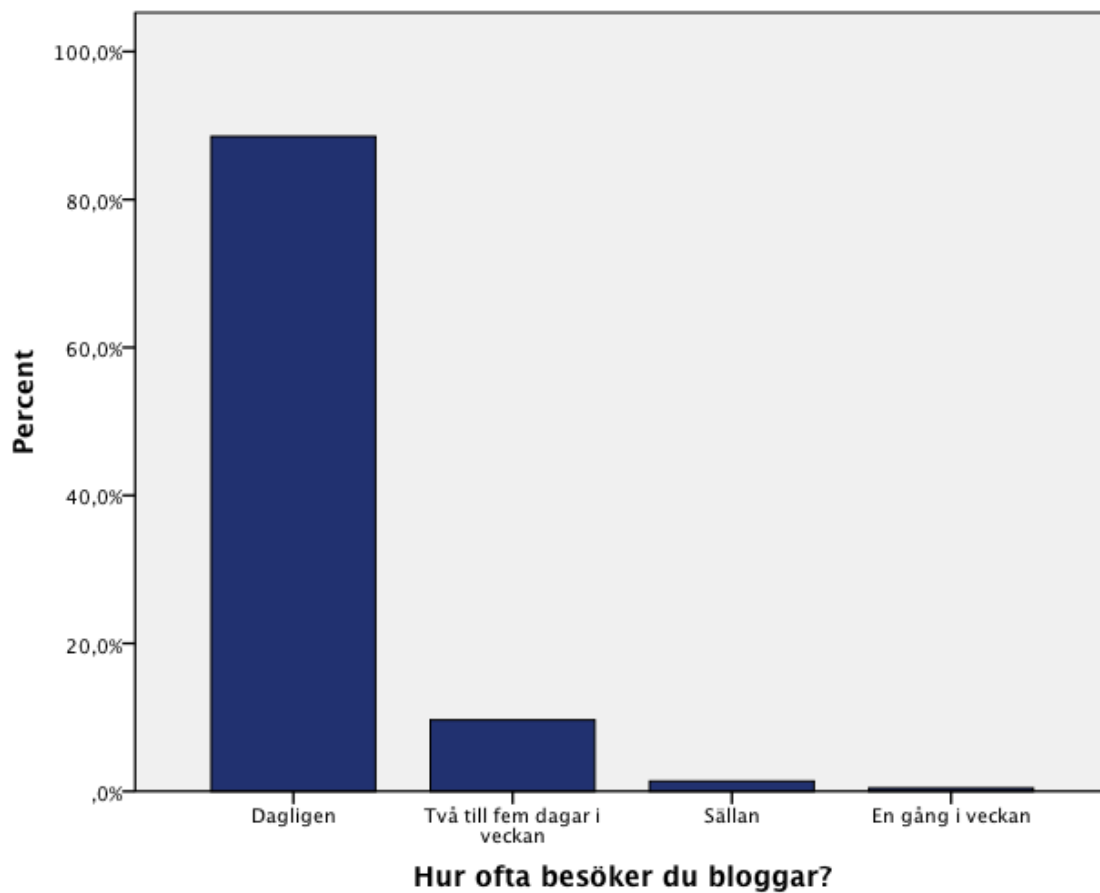
I *diagram 1* kan vi se vilken spridning det finns inom åldrarna 16 år och uppåt samt hur många av respondenterna som var män respektive kvinnor av de 218 som deltagit i undersökningen. Det var totalt 19 män och 199 kvinnor som deltog och som diagrammet visar var det flest i åldrarna 20-29, och minst var gruppen 60 och uppåt.

Diagram 1



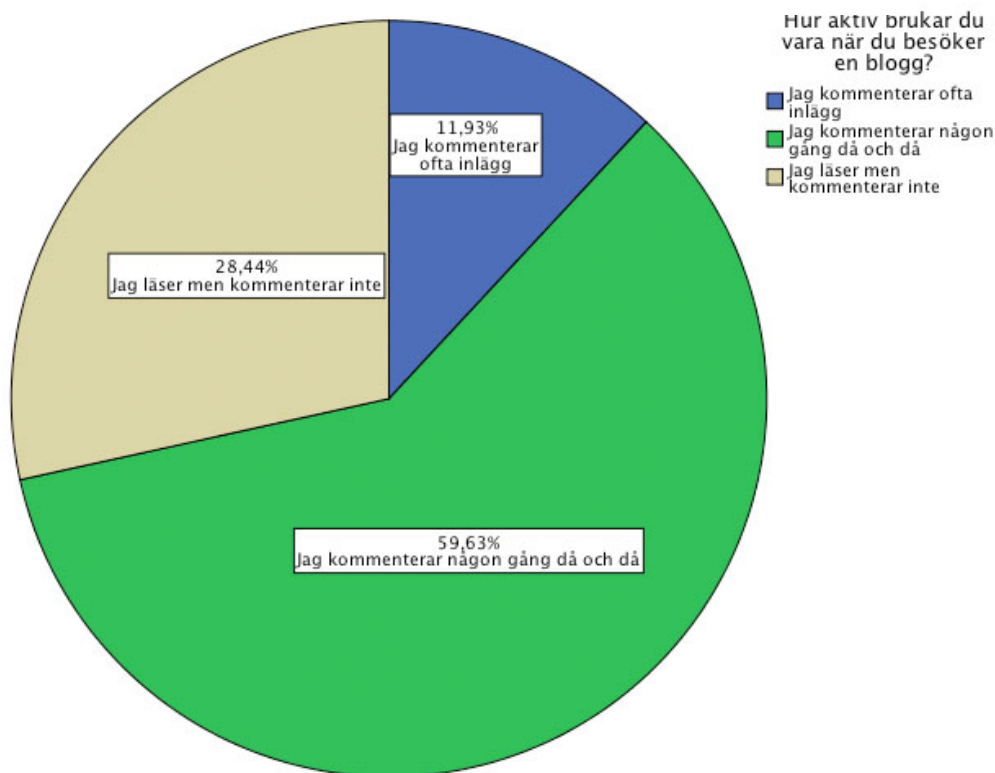
I *diagram 2* går det att uttyda hur ofta individerna i urvalsgruppen har besökt bloggar. Den största gruppen är de som besöker bloggar dagligen och det utgör ungefär 88 % medan de som besöker bloggar en gång i veckan utgör mindre än 1 %. Däremellan är det ungefär 9 % som besöker bloggar två till fem dagar i veckan och lite mer än 1 % som sällan besöker bloggar.

Diagram 2



I *diagram 3* redovisas det hur aktiva deltagarna brukar vara när de besöker bloggar i form av att kommentera inlägg. Spridningen är enligt följande; ungefär 60 % brukar kommentera någon gång då och då och detta är det vanligaste alternativet. Det är vidare 28 % som bara läser och aldrig kommenterar och ungefär 12 % som ofta kommenterar de inlägg de läser på bloggar. Det är då mer vanligt att man bara läser och inte kommenterar i jämförelse med att kommentera ofta.

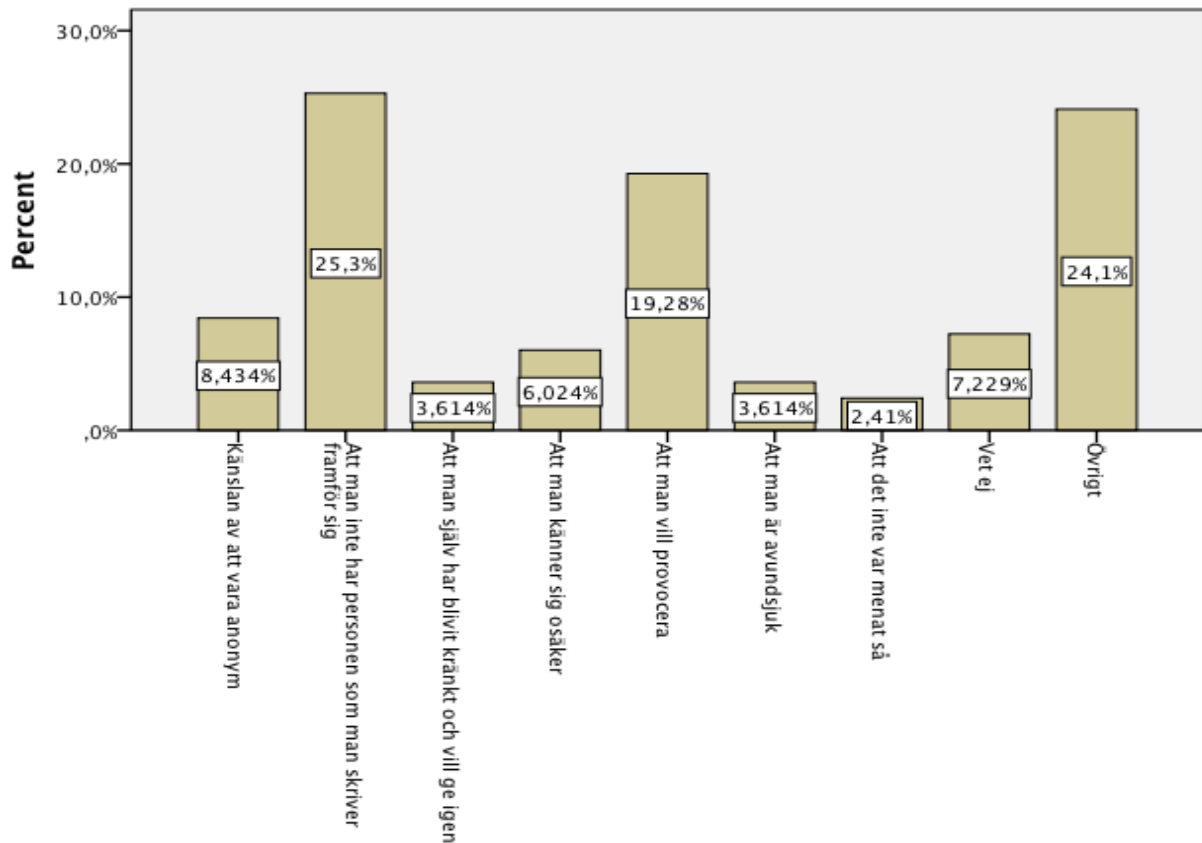
Diagram 3



6.2 Digital kränkning- hur ser den ut på bloggar

Av de 218 svaren vi fick in var det 37 % som upplevde att de hade blivit kränkt på bloggar. Dessa 37 % fick möjlighet att beskriva den kränkning de känt sig utsatta för, deras svar kategoriserades till fyra olika kategorier; hot/dödshot, allmänna/personliga påhopp av andras bloggars inlägg och kommenterar och sexistiska/rasistiska påhopp. Den största gruppen, 59 %, kände sig utsatta för allmänna personliga påhopp, så som att någon hade skrivit en elak kommentar eller hade lagt upp en ful bild. Det var 14 % som hade känts sig kränkta genom hotfulla kommentarer, varav det var några stycken som hade fått dödshot, om att andra hade velat ta deras liv för att de tyckte på ett visst sätt. Det var 14 % som hade känts sig kränkt av andras bloggars inlägg och kommenterar. Det kunde vara att bloggar hade uttryckt något elakt som hade känts personligt för bloggläsarna och därmed blivit kränkt där igenom, exempelvis att någon skrev om överviktiga eller arbetslöshet. Det resterande 13 % var de som hade blivit kränkt av sexistiska och rasistiska påhopp.

Diagram 4



Respondenterna fick sedan svara på frågan; vad de trodde kunna vara för anledning till att de hade blivit kränkta. Som man kan se i *diagram 4* trodde flesta att det handlade om att man inte har personen framför sig när man kränker. Det var även många som hade egna svar, som ni kan se i stapeln *övrigt*. Åsikterna var i *övrigt* stapeln blandade men de var två stycken (10 % av de som svarade i *övrigt*) som tyckte de handlade om elakhet och det var sex personer (30 %) som ansåg att man kränkte för att man inte kunde acceptera att man tycker olika. Detta är något som kan handla om intolerans, ett svarsalternativ som vi inte hade med och det var inte förrän efter kodningen som vi insåg att det var ett alternativ som en del tyckte. Det var en (5 %) som föreslog att det kunde vara på grund av gruppträck. Det var fyra (20 %) som ansåg att det berodde på att personer var galna eller hade stalker-beteende.

6.3 Kön- och generationsskillnader

Tabell 1

Hur upplever du samtalstonen på de bloggar du besöker mest?	Mycket trevlig och tillåtande	Allmänt trevlig och tillåtande	Ibland lite hård	Rätt hård	Totalt	Sig.
Grupp 1: 16-29 år	13 %	41 %	39 %	7 %	100 %	0,059
Grupp 2: 30- 60 år och uppåt	21,5 %	44 %	28 %	6,5 %	100 %	
Kön: Man	10 %	62 %	14 %	14 %	100 %	0,922
Kön: Kvinna	17 %	40 %	37 %	6 %	100 %	

I tabell 1 jämför vi ålder samt kön tillsammans med hur man uppfattar samtalstonen på bloggar man besöker mest. För att se på hur mycket det skiljer sig mellan könen så är det 10 % av männen som anser samtalstonen som “*mycket tillåtande och trevlig*” medan 17 % av kvinnorna valt detta alternativ. Det svarsalternativ som utgör den största gruppen både hos männen och kvinnor är “*allmänt trevlig och tillåtande*” denna utgör 62 % av männen och 40 % av kvinnorna. Det är vidare så att av männen är det 14 % på vardera variabel “*ibland lite hård*” samt “*rätt hård*” vilket för kvinnorna är 37 % på “*ibland lite hård*” och 6 % på “*rätt hård*”. Det är alltså fler män som anser att samtalstonen är *rätt hård* i jämförelse med kvinnorna. Det bör påpekas att det enbart är 19 män som deltar i undersökningen av de 218 svar.

Vi har delat in respondenterna i två grupper utefter deras ålder, detta för att smidigare kunna jämföra utifrån ett generationsperspektiv. Vi valde att dra gränsen mellan grupperna vid 30, då vi tänker att den grupp som är mellan 16-29 år tillhör den generationen som i stort sätt vuxit upp med Internet, medan den andra vid olika tillfällen fått kontakt med detta senare i livet. Vi är medvetna om att det är problematiskt att göra ovanstående uppdelning men för att kunna få en helhetssyn på generationerna samt att få en någotsånär jämn fördelning på antalet så har vi valt att göra det på detta vis. Gruppen 16-29 år benämns som *grupp 1* och 30 år och uppåt är *grupp 2*. Här har spridningen blivit enligt följande; alternativet “*mycket trevlig och tillåtande*” har *grupp 1* hamnat på 13 % medan *grupp 2* på 21,5 %. Nästa alternativ

“allmänt trevlig och tillåtande” tycker 41 % i *grupp 1* och 44 % i *grupp 2* att samtalstonen är. Sedan ser vi att det är 39 % av de i *grupp 1* som anser att samtalstonen är “ibland lite hård” medan *grupp 2* är 28 % som tycker. Här ser vi alltså en skillnad mellan hur *grupp 1*, alltså den yngre generationen, i större utsträckning anser att samtalstonen är ibland lite hård. Vidare utgjorde *grupp 1* 7 % av alternativet “rätt hård” och *grupp 2* 6.5 %.

Tabell 2

	Har det någon gång hänt att en kommentar/inlägg känts kränkande för dig?		Totalt	P-värdet	Har du någon gång skrivit en kommentar som du tror bloggaren skulle kunna ta illa upp av?		Totalt	P-värdet
	Ja	Nej			Ja	Nej		
Grupp 1: 16-29 år	34 %	66 %	100 %	0,270	22 %	78 %	100 %	0,470
Grupp 2: 30-60 år och uppåt	41 %	59 %	100 %		26 %	74 %	100 %	
Kön: Man	52 %	48 %	100 %	0,117	38 %	62 %	100 %	0,940
Kön: Kvinna	35 %	65 %	100 %		23 %	77 %	100 %	

I *tabell 2* jämför vi om åldern påverkar huruvida kommentarer/inlägg har känts kränkande och om man någon har skrivit en kommentar som man tror bloggaren skulle kunna ta illa upp av. I svaren till frågorna ser man att det är 41 % i *grupp 2* som har känt sig kränkta och 26 % som har skrivit en sårande kommentar. Ifall man jämför detta med *grupp 1* så är det 34 % som har känts sig kränkt och 22 % som har skrivit något som bloggaren kunde ta illa upp av. Det är alltså fler i *grupp 2* som har både känt sig kränkta och skrivit något som bloggaren har kunnat ta illa upp av i jämförelse med *grupp 1*. Inom båda grupperna är det flest som har svarat att det inte har känt sig kränkta eller inte har skrivit något nedsättande.

När det kommer till kön har 52 % av männen känts sig kränkta medan det bara är 35 % av kvinnorna som har blivit det. Denna skillnad går även att läsa av vid frågan om de själva har skrivit något som en bloggare hade kunnat ta illa upp av. Där är det 38 % av männen och bara 23 % av kvinnorna som har svarat ja. Det är enligt vår undersökning mest männen som känner sig kränkta men även de som mest utsätter bloggaren för en negativ samtalston.

Tabell 3

	Hur skulle du främst beskriva de personer du möter på bloggar?				Totalt	Sig.
	De är främmande	De är vänner trots att vi aldrig träffas på riktigt	De är inspirationskällor/ förebilder/ experter	De är vänner även utanför nätet		
Grupp 1: 16-29år	38 %	13 %	47 %	2 %	100 %	0,920
Grupp 2: 30- 60år och uppåt	34 %	37 %	28 %	1 %	100 %	

I tabell 3 kan man uttydda hur de svarande främst ser på de personer de möter på bloggar. Detta är uppdelat utifrån ålder där vi använder *grupp 1* och *2*. Resultatet för *grupp 1* blev enligt följande; att 38 % anser att personerna de möter på bloggar är främmande, 13 % tycker det är vänner trots att de aldrig har träffats, 47 % ser de inspirationskällor/förebilder/experterna och 2 % är vänner även utanför internet. Enligt samma ordning har *grupp 2* 34 %, 37 %, 28 % och 1 %. De flesta i båda grupperna tycker att personerna de träffar är inspirationskällor/förebilder och experter. I *grupp 2* tycker man dock att majoriteten som de träffar på bloggar är vänner fastän man aldrig har träffats på riktigt. Detta skiljer markant från *grupp 1* där bara 13 % tyckte så.

Tabell 4

Hur skulle du främst beskriva de personer du möter på bloggar?	Har du någon gång skrivit en kommentar som du tror bloggaren skulle kunna ta illa upp av?	
	Ja	Nej
De är främmande	41 %	35 %
De är vänner trots att vi aldrig träffas på riktigt	22 %	23 %
De är inspirationskällor/ förebilder/ experter	37 %	40 %
De är vänner även utanför Internet	0 %	2 %
Totalt:	100 %	100 %
Sig.	0,588	

I *tabell 4* ser vi om det är fler som skriver en kommentar som bloggaren skulle kunna ta illa upp beroende på hur man ser på de personer man möter på bloggar. Det är 41 % som skriver något negativt till de personer som är främmande. Det är 37 % som skriver en kommentar som kan ha en negativ klang till inspirationskällor/ förebilder och experter. Av de som har svarat att de är vänner utanför internet är det ingen som har skrivit något som bloggaren skulle kunna ta illa upp av.

Diagram 5

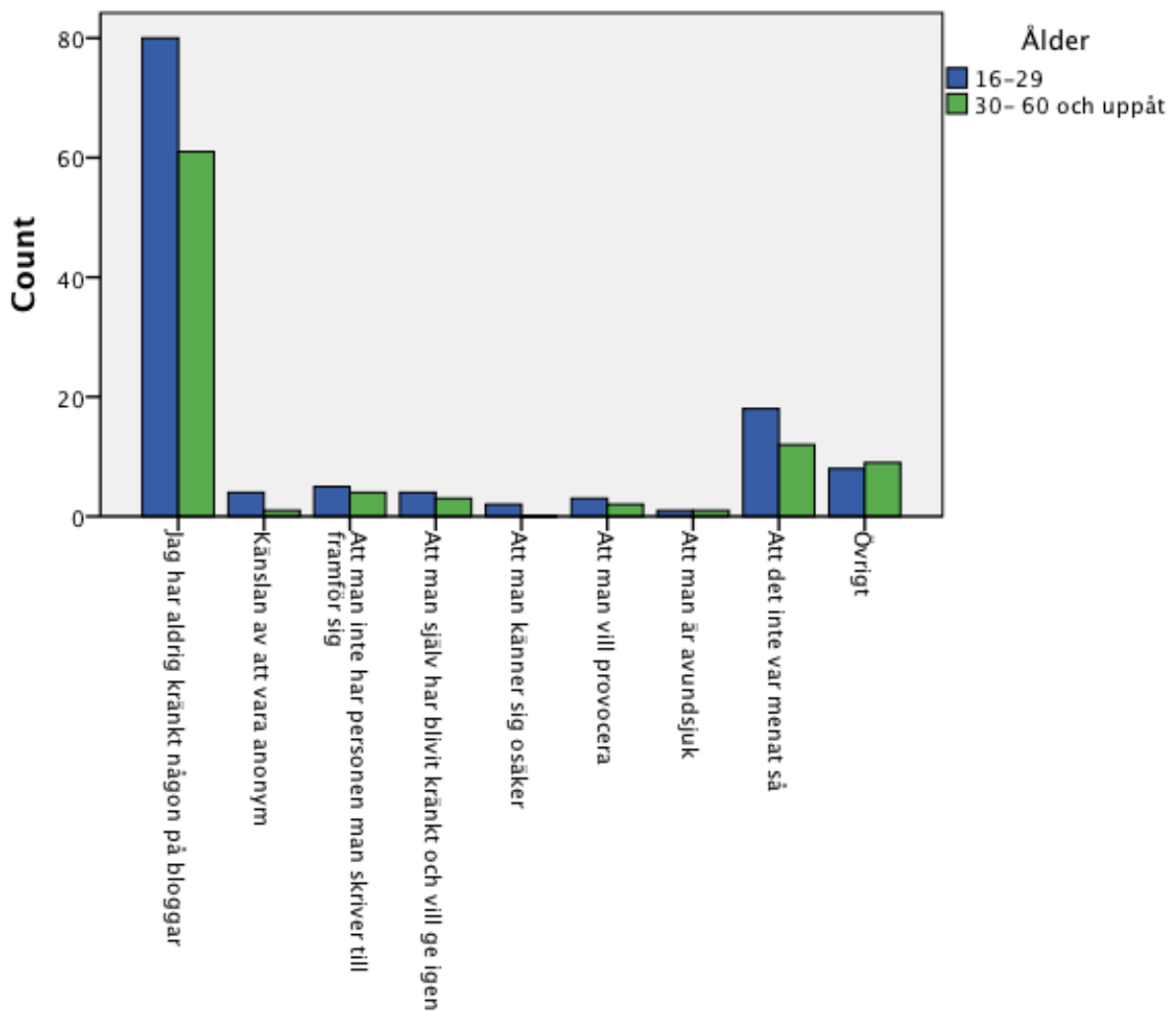


Diagram 5 visar vad som låg till grund för att man har kränkt någon över bloggar. Detta resultat är sedan uppdelat i åldersgrupperna 1 och 2. Majoriteten som svarade på denna fråga hade inte kränkt någon. I grupp 1 och 2 hittar man sedan flest svar i alternativet; *att det inte var menat så*. Det var även många respondenter som svarade i övrigt och hade sina egna svar. Där präglades svaren av att de hade gett svar på tal och det är därför de hade kränkt. De tyckte

även att det var lättare att missförstås med skrift och att det därför hade blivit misskommunikation och därför uppfattades det som en kränkning. En av svarande sa följande som anledning; ”När jag var precis ny på internet och i bloggsfären och inte visste något om den vett och etikett som finns där”. En annan respondent förklarade det som så;

...Ger någon däremot uttryck för en åsikt jag inte håller med om, så ger jag svar på tal. Ibland går jag ganska hårt åt (speciellt om det rör sig om att någon gett uttryck för en intolerant åsikt av något slag) och då har jag märkt att vissa personer uppfattar detta som ett personligt påhopp, trots att min kommentar inte haft några sådana inslag. Jag tror att mycket av nyanserna i vår kommunikation går förlorad över internet. Kroppsspråk, röstläge, ansiktsuttryck osv försvinner ju helt.

Det var sex personer som skrev att kränkningen berodde på missförstånd och fyra som tyckte det handlade om att ge svar på tal.

Diagram 6

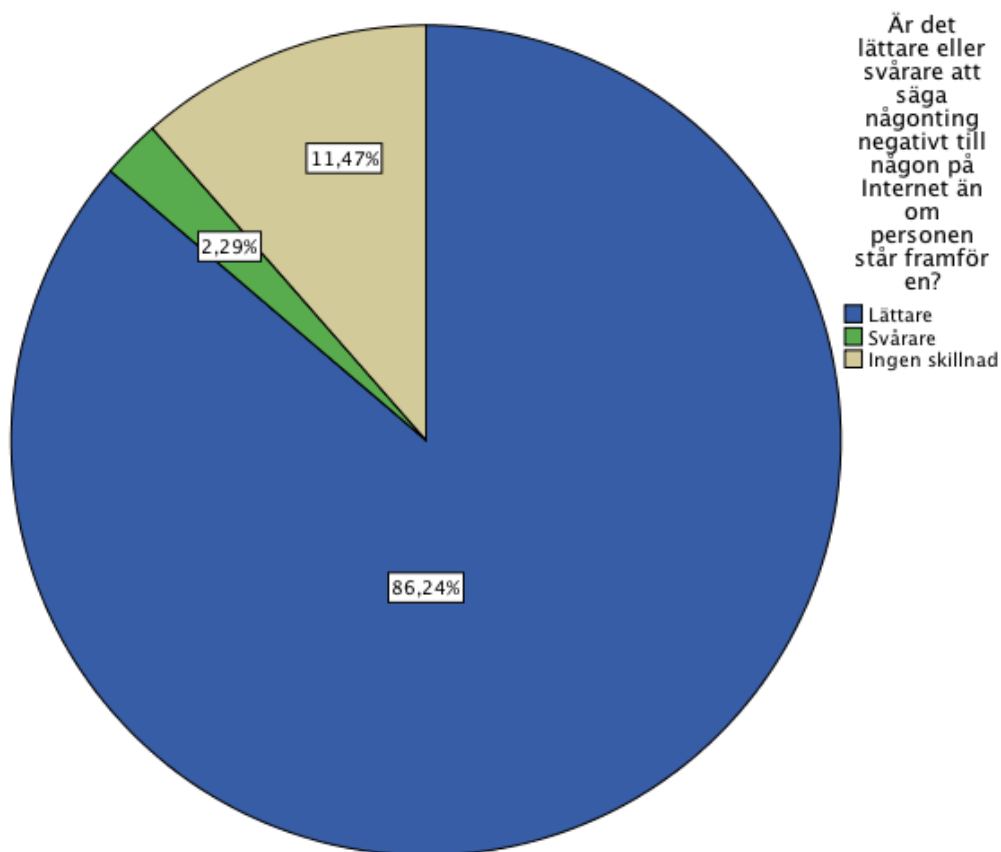


Diagram 6, visar vad de svarande tyckte om det var lättare eller svårare att säga någonting negativt till någon på Internet än om personen står framför en. 86 % tyckte att det var lättare att säga något negativt till en person över nätet än om det hade varit öga mot öga. 11 % tyckte inte det var någon skillnad medan 2 % tyckte att det var svårare.

6.4 Något mer att tillägga?

I enkäten kunde man även i slutet fritt få tillägga om det var något mer de kände skulle tas upp. I dessa svar kom det fram en oro till att det fanns en ganska negativ samtalston i bloggvärlden.

Anonymt näthat har blivit väldigt vanligt tyvärr och jag råkar ut för det varje vecka.

Folk kände dessutom att de valde bloggar efter den stämningen som fanns, att de aktivt kunde välja bort att läsa bloggar för att det var för negativ samtalston. Det var även en respondent som tyckte att man som bloggare har möjlighet att styra samtalstonen genom att sätta gränser.

Det går att ha en civiliserad ton på bloggar, men man måste kämpa för det, och sätta tydliga gränser.

Två andra åsikter om stämningar på bloggar:

Jag tror att om man är en vänligt sinnad människa läser man inte de bloggar där hårda ord och personangrepp förekommer. Det gäller iallafall för mig. Ibland kollar jag in nya bloggar och jag känner rätt snabbt om de passar mig eller inte.

Efter många år på Internet så väljer jag mina bloggar utifrån miljön. Erfarenheter jag har är att det finns de som lättast blir kränkt är de som gärna kan vara oförsämda mot andra. Det blir en ond spiral.

Allmänt hade man en uppfattning om att kränkningar på bloggar hade blivit mer vanligt. Det var en som föreslog att det kunde ha med missuppfattningar att göra;

Det kan också vara lätt att missuppfatta tonen i kommentarer och inlägg, eftersom man bara ser texten och inte hör nyanser i talet.

De påpekade också att de tyckte att det var bra att vi gjorde en undersökning, att de fanns ett behov av att kartlägga det som skedde i detta forum.

6.5 Signifikans

För att räkna ut hur signifikansen är i frågan; om åldern och kön har ett samband med huruvida man har känt sig kränkt och har skrivit något bloggaren hade kunnat illa vid sig, har vi gjort ett T-test. I T-test framgår det att P-värden är höga. Detta resultat visar på bristande signifikans då ju mindre p-värde man har ju starkare bevis för samband (Kröner & Wahlgren 2005). P- värdet ska ligga under 5.00 för att det ska vara ett signifikant resultat. De flesta av våra resultat är betydligt högre än 5.00. Att det är bristande signifikans beror antagligen på urvalsstorleken men det kan även bero på att de mönster vi hittar i urvalsgruppen inte finns i populationen. Vi kan därför inte uttala oss om några samband utan materialet används för beskrivande syften.

7. Resultat och analys - ett socialpsykologiskt perspektiv

Här ämnar vi att analysera den insamlade empirin utifrån det socialpsykologiska perspektivet med fokus på Goffmans (2004) teorier om roller och grupper. Vi kommer använda Persson (2012) för att få en nutida tolkning av Goffman.

Det väldigt speciella fenomenet med att kränka någon på en blogg, som är som en slags dagbok fast skriven för allmänheten, grundar sig i tanken kring hur människan beter sig i grupp med andra (Persson 2012). Det som är speciellt med kommunikation över Internet är just att den process, som ett möte med en eller flera andra människor innebär, förkortas, alternativt försvinner, inom det digitala rummet (ibid). Detta genom att man kan ge sig in i diskussioner med en helt okänd människa på ett sätt man kanske inte skulle göra med någon man inte känner. Internet raderar dessa gränser och även många andra för vad man öga mot

öga inte skulle säga och göra mot någon. Detta i sig är som upplagt för att det ska uppkomma kränkningar av olika slag, genom exempelvis utagerande av överdrivna roller. Vad finns det för skydds-/riskfaktorer som kan leda till en negativ samtalston och därmed påverka risken för kränkning på bloggar?

7.1 Åldern som en faktor

Som individ på Internet menar Persson (2012) att man försöker ersätta avsaknaden av det flöde av uttryck som finns öga mot öga genom att bygga upp sin roll och framställa den med olika symboler, bilder samt på det sättet man uttrycker sig på. Normer på bloggar skapas av sammanhanget, dvs. bloggläsaren och bloggaren. Men om man då inte kan de gällande normerna som kan tänkas finnas på olika bloggar kan det då vara svårt att förtydliga sig så att den rollen man tagit har uppfattats rätt bland de andra. Enligt vår undersökning är det mer yngre som befinner sig på bloggar och vi antar därför att de gällande normerna är mestadels skapade av dem. En faktor som då kan vara till grund för att man inte kan uttrycka sig rätt enligt de normerna på bloggar kan vara generations betingat. De yngre är uppväxta med internet, de har lärt sig från början hur man kommunicerar medan den ”äldre” generationen har suggestivt fått lära sig detta, vänja sig in i normerna. *Tabell 2* visar att grupp 2, som består av personer över 30 år, är de som i störst utsträckning har känt sig kränkta när de har besökt bloggar. Det är 41 % som anser sig kränkta vilket utgör en skillnad i jämförelse med *grupp 1* som det bara är 34 %. Kan det då vara så att ju mer aktiv man är i ett forum ju mer lär man sig att anpassa sig till normerna och förstå hur man kan bli förstörd på det sättet man vill? Att det är en högre siffra i grupp 2 kan då bero på att man inte är lika van vid denna kommunikation. Detta kan man tolka på olika sätt och enligt Goffman (2004) så anpassar man sitt framträdande i frontstage efter de normer som finns i sammanhanget, då kan man tänka sig att om man inte besöker bloggar så ofta att man då inte har kunnat läsa av de normer som gäller för just den bloggen. Det kan vara så att man som äldre inte kodar det som sägs på bloggar på det sätt kommunikationen var menad för att man inte är van vid den typen av samtal. Bloggkommunikationen kan vara kort och innehåller symboler som förklarar emotion, en ersättning för kroppsspråk, precis som Persson (2012) påpekar, om man då inte har den kunskapen kan det vara lättare att missta och då även tolka informationen fel. En anledning till att kunna tolka fel är att man inte känner igen den kommunikationen, en ovana, vilket i sin tur kan vara en åldersfråga. Något våra siffror indikerade.

Tabell 2 som visar att det är 41 % i grupp 2 och 34 % i grupp 1 som har känt sig kränkta på bloggar är inte någon markant skillnad och det kanske beror på att internet har blivit

vanligare precis som Statistiska Centralbyråns (2012) undersökning visade, att 94 % av Sveriges befolkning har tillgång till Internet. Det kan därför vara så att även den ”äldre” generationen har börjat vänja sig vid detta sätt att kommunicera på. Kanske hade våra resultat sett annorlunda ut om man hade gjort undersökning för några år sedan. Det bör påpekas att 30 inte är en hög ålder utan den gränsen är mer satt för att Internet är nytt och att den generationen inte har växt upp med det i samma grad som de i 20 års åldern och yngre.

Vid frågan om huruvida respondenterna hade skrivit en kommentar som de trodde bloggaren eller andra bloggläsare kunde ta illa upp av var det 26 % i grupp 2 och 22 % i grupp 1 som svarade ja. Det kan också vara tecken på det Goffman (2004) diskuterar, om att man måste kunna förstå de normer som framträdandet äger rum i för att ens “föreställning” ska bli bra. Detta kan också visa på att åldern kan vara en faktor där man kan råka framhäva sig på bloggen på ett sätt som det inte var tänkt. I *diagram 5* kan man se att i majoriteten av de som har kränkt någon (oberoende av anledningen) på bloggar så har det inte varit menat att det skulle vara en kränkning. Vad detta beror på, att det ändå blir en kränkning, kan vara så att man skrivit på ett sätt enligt de normer man själv har och att det sedan inte har passat in i det sammanhanget där framträdandet ägde rum. Det bekräftades även av respondenterna när de fritt fick tillägga egna tankar kring detta. Det kan också vara så att man tar sin roll ett steg för långt och av misstag gör någon annan illa. Svaret att det inte var menat så var högt i båda grupperna, det kan bero på att man som ung också kommer ut på Internet och inte är van vid kommunikationen vilket är precis samma process som för de äldre. Så det kanske inte handlar enbart om ålder utan mer om vana man har till den kommunikationen och förståelsen av de normer som finns i sammanhanget. Med de resultat vi har fått fram i frågan visar ändå att det kanske kan vara så, att i vårt urval, att de i den högre ålderskategorin har lättare för att uppfatta att de har kränkt någon samt att själva kännas sig kränkta. Vilket då stödjer hypotes 1, *hur man uppfattar samtalstonen och beter sig på bloggar är en generationsfråga*.

I *tabell 1* framkommer det att grupp 2 (30 år och uppåt) är de som anser samtalstonen som trevligast i jämförelse med den yngre gruppen. Detta är en aspekt som stödjer hypotes 1 och det visar att hur det kan vara en generationsfråga. Detta kan dock även kopplas till vana eller icke vana av att kommunicera utan uttryck och kroppsspråk, att man kanske misstolkar eller uppfattar stämningen efter de inställningar man har till en blogg. Som Goffman (2004) tar upp att man som publik även anpassar sig efter sammanhanget där framträdandet äger rum.

I *tabell 3*, som redogör för hur man ser på dem man möter på bloggar, har vi fått fram en skillnad på grupp 1 och 2 där grupp 2 i större utsträckning (37 % respektive 13 %) anser att dem de möter är vänner trots att de aldrig har träffats utanför Internet. Nilsson (1996) påpekar

att det socialpsykologiska perspektivet förklarar mänskligt beteende i stort. Människan påverkas av sin omgivning genom de relationer man har. Alla beteenden har en mening enligt detta perspektiv och vi handlar många gånger aktivt för att leva upp till andras och egna förväntningar. Men man ska samtidigt inte utelämna det faktum att en nästan lika stor del av grupp 2 (34 %) anser dem de möter på bloggar som främmande. Detta gör det väldigt svårt att dra några slutsatser men det är ändå värt att ta upp då det i frågan om att anse sig som vänner eller inte skiljer sig så markant. Vidare är det så att man i grupp 1 har hela 47 % som ser dem man möter som inspirationskällor/förebilder/expert. För att återigen koppla till hur vi som människor genomgår olika stadier i vårt liv kan man fundera på om det kan ha något att göra med det faktum att man i denna ålder befinner sig mitt i byggandet av sig själv som vuxen och inte längre ett barn/tonåring. Här är det allmänt vetande att man kan se till andra som man tycker har lyckats bra med någonting för att söka inspiration till hur man själv vill vara. Ytterligare ett intressant resultat som analysen visar på är att det är nästan inte någon från båda grupperna som är vänner ”utanför” Internet med dem som de möter på bloggar. Det kan stärka argumenten om hur man går miste om flödet av uttryck som finns när man träffas öga mot öga. Genom att man inte känner varandra så bra kan det betyda att man lättare tolkar fel då man inte känner till den personens sätt att vara. Hade det istället visat ett högre antal som utanför bloggarna redan kände varandra så hade teorin, om hur detta kan vara en förklaring till varför kränkningar på bloggar förekommer, inte varit tillämpningsbar då man redan känt personen man hade på ”andra sidan datorn”.

7.2 Kön, som en faktor

När det kommer till kön som en faktor som antingen kan öka eller minska risken för digital kränkning på bloggar kan vi se i våra resultat (*tabell 2*) att det procentmässigt är betydligt fler män som känner sig kränkta samt har kränkt andra i jämförelse med kvinnor. Vid frågan hur de uppfattade stämningen på de bloggar de besöker mest, *tabell 1* tyckte 14 % av männen att stämningen var rätt hård. Dessa siffror indikerar att männen i större grad känner sig kränkta i den bemärkelsen, samt upplever en negativ samtalston på bloggar. Det kan även vara så att på grund av att männen upplever en negativ samtalston så kanske det bidrar till att man kränker själv mer i jämförelse med kvinnor. Det visade sig att det var 38 % av männen som hade kränkt och 23 % av kvinnorna, *tabell 2*. De försöker kanske passa in i det sammanhang de befinner sig, precis som Goffman (2004) antyder att man anpassar sin roll efter den publik man har. Ifall männen upplever en negativ samtalston anpassar man kanske sig för att passa in

och göra ett framträdande som publiken uppskattar. I undersökningen var det dock enbart 21 män som svarade av de 218 som deltog. De tre bloggar som lade upp enkäten var alla kvinnliga bloggare, två av bloggarna skrev allmänt om sitt ämne medan en av bloggarna var en feministisk blogg. Det kan vara så att bloggar helt allmänt lockar fler kvinnliga läsare. I vår undersökning (*tabell 1*) framstår det som att det är fler kvinnor som är aktiva inom bloggar. Huruvida man uppfattar samtalstonen och beter sig på bloggar kan kanske ha en genusaspekt men det är svårt att med våra resultat att uttala oss i den frågan då det är så pass begränsat med män som deltog. Det som går att se i vår undersökning är att det är flest män som kränker och känner sig kränkta i jämförelse med kvinnor.

7.3 Bloggens stämning

Vi frågade fyra olika bloggkategorier, fyra kategorier med bloggar vars innehåll skilde sig ganska mycket emellan. *Hus och hem* bloggarna hade många bilder och diskuterade ämnen som var relevanta utifrån deras teman medan *Föräldraskap och barn* berörde saker som exempelvis hur det är att ha barn. Bloggar inom dessa kategorier kan uppfattas som privata, de berör privata ämnen så som *sina* barn och *sitt* hem. Ingen blogg ville som sagt lägga upp enkäten i dessa kategorier. Det var inte förrän vi sökte oss till *Litteratur och skrivande* och *Samhälle och politik* som vi fick bloggar att delta. Bloggar inom dessa kategorier berör, i jämförelse med hem och föräldraskap, inte liknande privata ämnen. I dessa kategorier skriver de om böcker och samhälle, ett ämne som inte behöver vara lika personligt som hem och barn. Goffman (2004) tar upp att i frontstage, där framträdandet äger rum, har den som agerar en fasad. Fasaden syftar på den delen som individen som framträder använder sig av för att man som publik ska kunna förstå det som utspelas på scenen. I fasaden ingår inramning, så som rekvisita och bakgrund, inramningen är dock platsbunden. För att kunna applicera detta på bloggar, kan man säga att deras inramning består av bloggans utseende, bakgrund och profilbilder. Fasaden som bloggaren använder sig av definieras av det som bloggaren skriver om och sättet man skriver det på. När man kommer in på en specifik blogg förstår du framträdandet som utspelats där genom bland annat utseendet av bloggen samt språket och temat på blogginläggen. Det kan vara så att vår enkät om negativ samtalston inom bloggvärlden inte passade in på alla typer av bloggar, det går att se med tanke på vilka bloggar som ville delta. Att bloggaren inte ville vara med i undersökningen kan bero på att den inte passade in på det tema bloggen står för eller den stämningen som råder där. Man har sin scen och sitt framträdande, precis som Goffman (2004) påpekar, och att då blanda in en

annan ingrediens som berör ett forskningsområde passar då kanske inte in på ens uppträdandet, det skulle bara förvirra publiken, alltså läsarna. I de öppna svaren, där respondenterna kunde dela med sig av information som de ville att vi skulle ha, kan man läsa kommentaren; *”Det går att ha en civiliserat ton på bloggar, men man måste kämpa för det, och sätta tydliga gränser”*. Det framgår av detta citat att bloggaren måste kämpa för att få en viss samtalston på bloggen, sätta gränser. Dessa gränser kan vara att man inte skriver om vissa provocerande ämnen, raderar kommentarer och kanske för den delen inte delta i undersökningar som berör ett ämne som de vill undvika på sin blogg. Man kan också fråga sig vem som egentligen styr hur samtalstonen är på bloggar, är det bloggaren själv, bloggens kategori eller läsarna som ligger till grund för varför vissa blir kränkta och andra inte. Enligt Goffman (2004) påverkar publiken ”skådespelarna” på scenen genom rollförväntan och hur de framställer denna likväl som rollinnehavaren påverkar sin publik genom hur denne uppträder. Kanske går detta synsättet att föra över på bloggar och då försöka se både den kränkta och den som kränkt påverkar varandra.

I en kommentar från en av respondenterna (även nämnd i empirin) står det; *”Efter många år på Internet så väljer jag mina bloggar utifrån miljön. Erfarenheter jag har är att de som lättast blir kränkta är de som gärna kan vara oförskämda mot andra. Det blir en ond spiral”*. Det framgår att det finns stämningar på bloggar, en miljö som läsaren ställer sig vid och bestämmer sig om de vill vara ”publik” till eller inte. Detta stödjer hypotes 3, *Bloggar beroende på teman har olika stämningar och samtalstoner*.

7.4 Intention att använda digital kränkning på bloggar

I *diagram 5* kan man se vad respondenterna svarade när det kom till frågan vad de trodde det fanns för orsak till varför man kränkte på bloggar. På den frågan svarade nio stycken att man kränker för att provocera. Människan i sig är nyfiken och om det händer något på en blogg, kränkning, hot eller annat drama så tillkallar detta ofta publicitet och bloggen får mer läsare, detta var även något respondenterna påpekade i de öppna svaren. Alltså kan man tänka sig att man genom normavvikande beteende skulle kunna öka sin publik. Kanske är det att ta ett steg för långt i försöket att förklara varför kränkningar förekommer på bloggar genom att påstå att en hård samtalston skulle kunna gynna bloggen i sig om man strävar efter att få så stor publik som möjligt. För att återgå till *diagram 5* så var det 34 stycken som trodde att den kränkning som de varit med om inte var gjord med avsikt, alltså ett missförstånd av något slag. Det skulle inte vara helt omöjligt att man som läsare klickar sig in på en blogg som man inte är så

insatt i och då inte vet hur normerna för just denna blogg är. Man som bloggläsare kan då inte bloggarens/andra bloggläsares sätt att uttrycka sig på och den stämningen som råder. I denna situation känns det inte omöjligt att av misstag kränka någon.

Vidare har det framkommit genom de öppna svaren, att det inte har varit ovanligt med att kränkningar har haft inslag av hot. Detta är inte den typen av kränkningar som har hänt av misstag utan då måste man aktivt ha valt att hota någon. I *diagram 6* kan man även se hur urvalsgruppen i stort anser att det är lättare att säga något negativt till någon på en blogg än vad det är i verkligheten vilket till viss del kan förklara varför man vågar hota någon annan. Att de känner sig anonyma när de sitter vid sin dator eller med sin telefon och inte ser personen i fråga som de kränker. Kanske är det just dessa två faktorer som påverkar all typ av kommunikation på Internet och då framför allt bloggar, att man är relativt anonym tillsammans med den aspekten att man många gånger inte känner personerna man pratar med.

7.4.1 Att ta med sig frontstage till backstage

Goffman (2004) beskriver backstage som ett utrymme där personen kan slappna av och lägga undan sin roll, om man så önskar. Det är ett rum där man kan känna sig säker och där publiken inte kan nå en. Enlig Persson (2012) blir gränser mellan frontstage och backstage inte lika tydliga när det kommer till det samspel som sker genom Internet. Man kan genom sin blogg dela med sig av sitt backstage, privatliv, i frontstage, för andra att läsa. Att denna skillnad inte blir lika tydlig tror Persson (2012) kan vara en orsak till att man ”säger för mycket, tänker högt” i det digitala rummet. Att det då råder digitala kränkningar på bloggar kan bero på att denna gräns har blivit mer svår att definiera. Man befinner sig i backstage, där man kan slappna av och vara sig själv. Där finns det inte samma gränser som det kanske gör på scenen, där man tyglas av normerna som finns i sammanhanget, utan i backstage kan man helt enkelt uttrycka sig fritt. Det skulle kunna vara en anledning, detta gör att man i så fall inte ens i backstage kan känna sig fri från sin publik, utan deras dömande ögon kan nå en även där genom en kommentar på en blogg. Det är en komplicerad situation som man måste anpassa sig till, något som kan vara både lätt och svårt.

Om man ser på dagens situation har denna otydliga gräns startat kraveller i Göteborg. Där man genom *Instagram* hade öppnats upp ett anonymt konto som användes för att lägga upp bilder på privatpersoner (Sydsvenskan 2012). Det har gått så långt att de i Göteborgsområdet fått hålla gymnasieskolor stängda. Kanske är det ett problem i samhället som grundar sig i att Internet trängt in i personers privatliv, i ens backstage och att man inte har verktyg för detta, en lag med kryphål. Det krävs kanske en tydligare gräns för vad som är

privatliv och vad man kan dela med sig av på Internet till allmänheten. Många tycker att det är acceptabelt att vara väldigt öppen på sin blogg men när sedan detta på någon sätt vänts emot en och används till något man inte tänkt sig så uppstår en situation där personen kan känna sig kränkt. Trots att man själv gått med på att publicera informationen från början. Det är ett problem som kan tänkas växa med tiden och därför bör man tänka två gånger om hur man spelar sin roll och hur man hanterar faktumet att genom Internet kan publiken tränga sig in i ens backstage.

7.5 Hur bekantskap påverkar digital kränkning

Tabell 4 handlar om hur man ser på personer man möter på bloggar kombinerat med om man tror sig ha kränkt någon. Det finns två alternativ som utgör största delen av respondenterna. Det är kombinationen att personer man möter är främmande med att man tror sig ha kränkt någon, vilket är 41 % av svaren. Kanske har kränkningarna att göra med den inställning/förväntningar som Goffman (2004) tar upp i form av rollförväntan, har man en mer vänligt inställd syn på dem man möter är man mer förstående och tolkar vad som skrivs på ett annorlunda sätt i jämförelse med om man ser personerna som främmande. Man kan också se att 40 % av respondenterna som svarat att de inte har kränkt någon har en inställning att de personer man möter på bloggar är inspirationskällor/experten/förebilder. Detta skulle kunna betyda att hur man ser på de man kommunicerar med har en betydelse för hur man sedan betar sig mot dem, något som stödjer hypotes 2, *hur vidare man ser på de personer man främst träffar på bloggar påverkar det hur man sedan betar sig gentemot dem*. Ens handlande enligt grundtanken i det socialpsykologiska perspektivet styrs bland annat av individens sociala identitet och man formas av de grupper man ingår i. Man anser att människans handlande styrs av åtskilliga underlag i vårt medvetande som säger hur man ska uppföra sig som en följd av tidigare erfarenheter. Dessa tidigare erfarenheter kan vara exempelvis hur man brukar bete sig mot sina vänner eller förebilder och hur vi sedan för detta vidare till hur man betar sig mot dem man möter på bloggar. Man anpassar hur rollen används beroende på vad man har för tidigare erfarenheter i sitt liv (Nilsson 1996).

8. Avslutande diskussion

Det finns de som är utsatta och de som utsätter andra på bloggar. Hur denna digitala kränkning ser ut skiljer sig åt, det kan vara en kommentar, ett inlägg som berör ett personligt

ämne eller bilder som känns kränkande. Det ter sig helt enkelt olika. Vi utgick i vårt arbete från våra frågeställningar; vilka faktorer ökar respektive minskar den digitala kränkningen på bloggar utifrån ett socialpsykologiskt perspektiv. För att få svar på dessa frågor distribuerade vi en enkät på bloggar så att vi kunde kartlägga vem som blev utsatta för detta och hur den digitala kränkningen såg ut.

Det finns, enligt vår undersökning, några faktorer som kan öka och minska risken för digital kränkning. Det visade sig att de äldre respondenterna upplever oftare kränkningar än de yngre. Det var även den äldre gruppen som kände att de hade kränkt mest i jämförelse med de yngre, även om denna skillnad var liten. Detta säger då att om man är äldre (30 år och uppåt) har man lättare att hamna i en situation där man kan känna sig kränkt, vilket stödjer vår hypotes 1; *Hur man uppfattar samtalstonen och betar sig på bloggar är en generationsfråga*. Den här punkten diskuterade vi med hjälp av Goffman (2004) och Persson (2012) och kom fram till att åldern kan vara en faktor då det handlar mer om vana eller ovana till den kommunikationen och de normer som råder på bloggar man besöker. Att de är personer över 30 som mest råkar ut för kränkning och upplever att de kränker andra skulle då kunna bero på att de inte har växt upp med Internet så som den yngre generationen och har därmed inte lika hög kunskap om kommunikationen i forum som dessa. En annan aspekt som också stödjer hypotes 1 är hur de ”äldre” upplevde samtalstonen som trevligare, generellt, än de yngre, vilket visar på att hur man uppfattar samtalstonen är en generationsfråga.

En annan faktor som ökade risken för kränkning var om man såg personen man träffade på bloggar som främmande, vilket kan bero på de förväntningar man har på rollerna. Det socialpsykologiska perspektivet har hjälpt oss att få klarhet på hur detta påverkar bloggkränkningar. Om man ser positivt på dem man möter på bloggar som exempelvis vänner eller inspirationskällor tolkar man och behandlar man dem annorlunda. Att om man har en vänlig inställning till de man möter är man mer förstående (Goffman 2004). Ifall man då ser personen som främmande blir det lättare att ta till sig en hårdare samtalston, detta var ett resultat som stödjer vår andra hypotes, *den relation man uppfattar sig ha till dem man träffar på bloggar påverkar hur man sedan betar sig gentemot dem*.

Män upplevde sig mer kränkta än kvinnor enligt vår undersökning. Det var dock få män som svarade på enkäten vilket kan visa på att det, på just dessa bloggar som enkäten låg upp på, rörde det sig flest kvinnor. Vilket i sin tur kan tyda på att det är fler kvinnor som läser bloggar. Det kan vara så att om män inte är lika aktiva på bloggar så lär de sig inte de normer som finns och därmed har lättare att tolka kommunikationen annorlunda. Därigenom handlar det kanske mer om vanan till kommunikationen än en genusfråga.

Det som vi också kom fram till i vår undersökning var att på olika bloggar så finns det olika samtalstoner och stämningar. Detta framgick genom de öppna svaren men även i intresset till att delta i enkätundersökningen. Det kan finnas olika stämningar på bloggar, detta stödjer vår hypotes 3; *Bloggar har olika stämningar och samtalston*. En faktor som ökar risken för digitala kränkningar är om man besöker bloggar med en negativ samtalston och stämning.

På grund av vårt begränsade urval kan vi inte uttala oss om samband men resultateten visar ändå på vilka faktorer som kan bidra till digital kränkning på bloggar. I nuläget är den svenska forskningen om bloggar ganska outvecklad och man vet inte så mycket om hur digital kränkning påverkar bloggläsare och bloggare. Den slagkraft som kommunikationen har på internet är något som även gick att se i upploppet som skedde i Göteborg i december 2012, där skolor var tvungna att stängas ner på grund av något som händer i teknikens värld. Lagen hänger inte riktigt med i Internets expansion och därför går bitar oskyddade. Det krävs mer forskningen i ämnet och en gemensam definition på problemet. För det råder definitivt kränkningar på bloggar och det krävs forskning för att förstå det.

9. Referenslista

Bloggportalen (2012). *Bloggportalen*. (Elektronisk). Tillgänglig:
<http://www.bloggportalen.se/> (Hämtad: 2012-11-01).

Bloggportalen (2012). *Bloggportalen*. (Elektronisk). Tillgänglig:
<http://www.bloggportalen.se/> (Hämtad: 2012-12-07).

Bryman, A. (2008). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2:a uppl. Malmö: Liber

Carle, J., Nilsson, B., Alvaro, J.L. & Garrido, A. (2006). *Socialpsykologi- bakgrund, teorier och perspektiv*. Lund: Studentlitteratur.

Daneback, K. & Månsson, S. (2008). "Internetforskning". I Meeuwisse, A., Swärd, H., Eliasson- Lappalainen, R. och Jacobsson K.(red.) (2008). *Forskningsmetodik för socialvetare*. Stockholm: Natur och Kultur.

Datainspektionen (2008). *Ungdomar och integritet 2008*. (Elektronisk). Tillgänglig:
<http://www.datainspektionen.se/Documents/rapport-ungdom2008.pdf> (Hämtad: 2012-10-30).

Datainspektionen (2012). *Integritetsåret 2011*. (Elektronisk). Tillgänglig:
http://www2.datainspektionen.se/bt/ladda-ner-a-bestaell?page=shop.product_details&flypage=produktsida.tpl&product_id=145. (Hämtad: 2012-10-30).

Goffman, E. (2004). *Jaget och maskerna: en studie i vardagslivets dramatik*. 4. uppl. Stockholm: Norstedts akademiska förlag

Gulbrandsen, I. T. & Just, S. N.(2011). The collaborative paradigm: towards an invitational and participatory concept of online communication. *Media, Culture and Society*, 33, 7, 1095-1108.

Hindaju, S. & Patchin, J. (2008) Cyber-bullying: an exploratory analysis of factors related to

offending and victimization. *Deviant Behavior*, 29, 2, 129–156.

Kowalski, R. M, Limber, S. P & Agatston, P. W. (2008) *Cyberbullying, bullying in the digital age*. Oxford: Blackwell.

Kränk.se (2012). *Har du blivit oschysst behandlad på nätet?* (Elektronisk). Tillgänglig: <http://www.krankt.se> (Hämtad: 2012-12-01).

Kröner, S. och Wahlgren, L. (2005). *Statistiska metoder*. Lund: Studentlitteratur.

Law, D.M., Shapka, J.D., Hymel, S., Olson, B.F. & Waterhouse, T. (2011). The changing face of bullying: An empirical comparison between traditional and internet bullying and victimization. *Computers in Human Behavior*, 28, 226- 232.

Lindsay, M. & Krysik, J. (2012). Online harassment among college students. *Information, Communication & Society*, 15, 5, 703-719.

Nilsson, B. (1996). *Socialpsykologi*. Lund: Studentlitteratur.

Olweus, D. (2012). Cyberbullying; An overrated phenomenon? *European Journal of Developmental Psychology*, 9,5, 520- 538.

Pantic, J. och Sjöström, C. (2007). *Mobbning och kränkning på internet och i verkliga livet*. (Elektronisk). Tillgänglig: <https://gupea.ub.gu.se/handle/2077/4484>. (Hämtad: 2012-10-31).

Payne, M. (2005). *Modern teoribildning i socialt arbete*. Falköping: Elanders Gummessons.

Persson, A. (2012) Front- and backstage in social media, *Language, Discourse and Society*, 1, 1, 11-29.

Schulman, Amanda (2012) *Utvärdering av några dagar utan kommentarer*. (Elektronisk). Tillgänglig: <http://bloggar.aftonbladet.se/amandaschulman/2012/12/17/utvardering-av-nagra-dagar-utan-kommentarer/> (Hämtad: 2012-12-18).

SFS 1998:204. *Personuppgiftslag*. Stockholm: Justitiedepartementet.

SFS 1972:207. *Skadeståndslag*. Stockholm: Justitiedepartementet.

Skolverket (2012). *Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling*. (Elektronisk).

Tillgänglig: [http://www.skolverket.se/om-](http://www.skolverket.se/om-skolverket/publicerat/2.5006?_xurl_=http%3A%2F%2Fwww4.skolverket.se%3A8080%2Fwt)

[skolverket/publicerat/2.5006?_xurl_=http%3A%2F%2Fwww4.skolverket.se%3A8080%2Fwt](http://www.skolverket.se/om-skolverket/publicerat/2.5006?_xurl_=http%3A%2F%2Fwww4.skolverket.se%3A8080%2Fwt)
[pub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fk%3D2798](http://www.skolverket.se/om-skolverket/publicerat/2.5006?_xurl_=http%3A%2F%2Fwww4.skolverket.se%3A8080%2Fwt). (Hämtad:
2012-10-25).

Statistiska Centralbyrån (2012). *Tillgång till IT-utrustning och Internet i hemmet för personer i åldern 16-74 år. År 2003-2012*. (Elektronisk). Tillgänglig:

[http://www.scb.se/Pages/SSD/SSD_SelectVariables_340487.aspx?google=true&px_tablei](http://www.scb.se/Pages/SSD/SSD_SelectVariables_340487.aspx?google=true&px_tableid=ssd_extern%3ALE0108T08)
[d=ssd_extern%3ALE0108T08](http://www.scb.se/Pages/SSD/SSD_SelectVariables_340487.aspx?google=true&px_tableid=ssd_extern%3ALE0108T08). (Hämtad: 2012-10-30).

Sydsvenskan (2012). *15 greps under nya bråk*. (Elektronisk). Tillgänglig:

<http://www.sydsvenskan.se/sverige/15-greps-under-nya-brak/> (Hämtad: 2012- 12-21).

Trost, J. (2012). *Enkätboken*. Lund: Studentlitteratur.

Vetenskapsrådet (2012) *Forskningsetiska principer inom humanistisk- samhällsvetenskaplig forskning* (Elektronisk). Tillgänglig: <http://www.codex.vr.se/texts/HSFR.pdf> (Hämtad 2012-10-31).

Wahlgren, L. (2008). *SPSS- steg för steg*. Lund: Studentlitteratur.

Zouiten, Kenza (2008) *Blev kär i fake kenza*. (Elektronisk). Tillgänglig:

<http://kenzas.se/2008/08/19/blev-kar-i-fake-kenza/> (Hämtad: 2012-10-31).

10. Bilagor

10.1 Bilaga 1



LUNDS UNIVERSITET
Samhällsvetenskapliga fakulteten

Hej,

Vi är två studenter som heter Karin Ljungström och Veronica Strandqvist och vi läser på Socionomprogrammet på Lunds Universitet. Vi håller just nu på med att skriva vår kandidatuppsats som ska titta på hur samtalstonen ser ut bland aktiva på bloggar. Då vi båda är flitiga bloggläsare har vi blivit intresserade av den kommunikation som sker på bloggar. För precis som i den icke virtuella världen så förekommer det även på bloggar en positiv och negativ samtalston. Vi vill undersöka samtalstonen mer generellt samt förekomsten av eventuella kränkningar, vilka faktorer som bidrar och vilka som förhindrar. Detta är ett aktuellt ämne som både rör de som bloggar men även bloggläsare.

Din blogg har valts ut till att delta i en enkätundersökning, enkäten går enkelt att fylla i genom att trycka på en länk. Att delta i undersökningen är frivilligt, svaren behandlas anonymt och materialet kommer bara att användas till vårt forskningsarbete. Vi har även satt en åldersgräns på 16 år. Vår uppsats kommer sedan att publiceras genom Socialhögskolan på Lunds Universitet i januari 2013. Vi kan även, om du önskar, skicka den färdiga uppsatsen till dig.

Du kan hjälpa oss genom att länka till vår enkät så att vi kan få så många bloggläsare som möjligt till att delta i undersökningen. Vi är oerhört tacksamma om du kan hjälpa oss att nå dina bloggläsare och de svar vi söker. Hör gärna av dig till oss om du har några frågor eller funderingar.

Stort tack för din medverkan!

Vänliga hälsningar

Veronica Strandqvist & Karin Ljungström

Kontakt:

Veronicas mail: his07vst@student.lu.se eller v.strandqvist@gmail.com

Karins mail: gso10klj@student.lu.se eller karin.ljungstroem@gmail.com

För att “bädda in” enkäten i ett blogginlägg är det följande kod du ska lägga in:

```
<iframe
```

```
src="https://docs.google.com/spreadsheet/embeddedform?formkey=dHQtaEN1cU9VQ2oxTDNvT0JSbExWbGc6MQ" width="760" height="2538" frameborder="0" marginheight="0" marginwidth="0">Läser in...</iframe>
```

För att länka till enkäten kan du använda följande länk:

<https://docs.google.com/spreadsheet/viewform?fromEmail=true&formkey=dHQtaEN1cU9VQ2oxTDNvT0JSbExWbGc6MQ>

10.2 Bilaga 2

En undersökning om samtalstonen inom bloggvärlden

Vi är två socionomstudenter som studerar på Lunds Universitet och arbetar just nu med vår kandidatuppsats. Vi vill till vår uppsats undersöka hur samtalstonen ser ut på Internet och då framförallt inom forumet bloggar.

Det här är en frivillig undersökning där dina svar är helt anonyma och genom att du svarar på enkäten så samtycker du till att delta. Vi önskar att ni som deltar inte är under 16 år på grund av forskningsetiska principer.

Tack på förhand!

Karin och Veronica,
Lunds universitet
*Obligatorisk

1. Ålder *

- 16-19
 - 20-29
 - 30-39
 - 40-49
 - 50-59
 - 60 och uppåt
-

2. Kön *

- Kvinna
 - Man
-

3. Hur ofta besöker du bloggar? *

- Dagligen
- Två till fem dagar i veckan

- En gång i veckan
- Sällan

4. Hur aktiv brukar du vara när du besöker en blogg? *

- Jag kommenterar ofta inlägg
- Jag kommenterar någon gång då och då
- Jag läser men kommenterar inte

5. Hur upplever du samtalstonen på de bloggar du besöker mest? *

- Mycket trevlig och tillåtande
- Allmänt trevlig och tillåtande
- Ibland lite hård
- Rätt hård

6. Hur skulle du främst beskriva de personer som du möter på bloggar? *

- De är främmande
- De är vänner trots att vi aldrig träffas på riktigt
- De är inspirationskällor/förebilder/expertter
- De är vänner även utanför Internet

7. Har det någon gång hänt att en kommentar/inlägg känts kränkande för dig? *

- Ja
- Nej (fortsätt på fråga 11.)

8. Om du svarat JA på fråga 7: beskriv kort händelsen.

9. Tänk på denna händelse, hur kände du dig efteråt?

- Ledsen
- Tog det inte så hårt eftersom jag inte kände personen
- Ville ge igen
- Opåverkad
- Övrigt:

10. Tänk på händelsen i fråga 7, varför tror du att detta kan ha hänt?

- Känslan av att vara anonym
- Att man inte har personen som man skriver till framför sig
- Att man själv har blivit kränkt och vill ge igen
- Att man känner sig osäker
- Att man vill provocera
- Att man är avundsjuk
- Att det inte var menat så
- Vet ej
- Övrigt:

11. Har du någon gång skrivit en kommentar som du tror bloggaren skulle kunna ta illa upp av? *

- Ja
- Nej (fortsätt på fråga 13.)

12. Om du svart JA på fråga 11: Hade du vågat säga detta till personen du skrev till om han/hon stod framför dig?

- Ja
- Nej

13. Om du tror att du någon gång kan ha kränkt någon på bloggar; varför kan det ha hänt? *

- Jag har aldrig kränkt någon på bloggar
- Känslan av att vara anonym
- Att man inte har personen man skriver till framför sig
- Att man själv har blivit kränkt och vill ge igen
- Att man känner sig osäker
- Att man vill provocera
- Att man är avundsjuk
- Att det inte var menat så
- Övrigt:

14. Vet du någon som har blivit utsatt för någon typ av kränkning på bloggar? *

- Ja
- Nej

15. Känner du någon personligen som blivit utsatt för någon typ av kränkning på bloggar? *

- Ja
- Nej

16. Är det lättare eller svårare att säga någonting negativt till någon på Internet än om personen står framför en? *

- Lättare
- Svårare
- Ingen skillnad

17. Finns det något mer du vill tillägga?